

ТӨВ АЙМГИЙН 2023 ОНЫ 06 ДУГААР САРЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН, МЭДЭЭ

2023 оны 07 сарын 05-ны өдөр

Зуунмод

Төв аймгийн нутгийн өөрөө удирдах байгууллага, нутгийн захиргааны байгууллагын хэмжээнд 2023 оны 06 дугаар сард хийсэн ажлын мэдээллийг танилцуулж байна.

НЭГ. АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ЧИГЛЭЛЭЭР:

Аймгийн ИТХ, Ажлын албанаас 2023 оны 06 дугаар сард дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

I. Аймгийн ИТХ болон Зөвлөлийн хүрээнд:

Аймгийн ИТХ-ын 15 дугаар хуралдаан 2023 оны 06-р сарын 29-ний өдөр, Хурлын Зөвлөлийн ээлжит 3-р хуралдаан 6-р сарын 20, ээлжит бус 4-р хуралдаан 06-р сарын 28-ны өдөр тус тус хуралдлаа.

Аймгийн ИТХ-ын XV хуралдаанаар:-

1.Төв аймаг байгуулагдсаны түүхт 100 жилийн ойг тохиолдуулан “Төв аймаг”-ийг төрийн дээд шагналд тодорхойлох тухай асуудлыг хэлэлцээд Улс эх орныхоо эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд үнэтэй хувь нэмэр оруулж, хүн амыг эрүүл, аюулгүй хүнсээр тасралтгүй хангах үүргээ олон жил нэр төртэй хэрэгжүүлэн, улсын хэмжээний жилийн нийт хэрэгцээт үр тарианы 22, төмсний 62.9, хүнсний ногооны 16.5, таримал тэжээлийн 50.2 хувийг тус тус хангаж, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн салбарыг хөгжлийн шинэ шатанд гаргах хөрс суурийг бүрдүүлэн тус салбарт хийгдэх хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлж, үйлдвэрлэлийг эрчимжүүлэх, иргэдээ орон нутагтаа тав тухтай амьдрах орчин, нөхцөлийг бүрдүүлэн, бүтээн байгуулалт, хөрөнгө оруулалтын олон төсөл арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлж, ажлын байрыг нэмэгдүүлэн, ядуурлыг бууруулж, эдийн засгийн өсөлтийг ханган, нэгжээс хураан авах үр тариа, нийт хураан авсан төмсний ургацаараа манай аймаг улсдаа тогтмол тэргүүлээд байгаа бөгөөд үндэсний хэмжээний эдийн засагт оруулсан үнэтэй хувь нэмэр, нийгэм, хүмүүнлэгийн салбарт гаргасан амжилт, Төв аймгийн иргэд, хөдөлмөрчид, тариаланчид, малчдын оруулж байгаа хувь нэмрийг өндрөөр үнэлж, Ардын хувьсгалын 102, Богдхан уулын аймаг байгуулагдсаны 100 жилийн ойг тохиолдуулан Төрийн дээд шагнал “Хөдөлмөрийн баатар цол”-оор шагнуулахаар шийдвэрлэн Монгол Улсын Ерөнхийлөгчид уламжлав.

2.Төв аймаг байгуулагдсаны түүхт 100 жилийн ойн бэлтгэл ажлын төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн явцыг хэлэлцээд аймгийн түүхт 100 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэхээр төрийн болон төрийн бус байгууллага, бүхий л байгууллагууд сэтгэл, зүтгэл гарган ажиллаж байгааг тэмдэглээд үлдэж буй хугацаанд төлөвлөгөөний хэрэгжилт удаашралтай байгаа арга хэмжээ болон төлөөлөгчдөөс гарсан саналыг тусган эрчимжүүлж ажиллахыг аймгийн Засаг даргад даалган хуралдааны тэмдэглэлээр үүрэг өгөв.

3.Аймгийн 27 сумын 97 багийн нэр батлах тухай асуудлыг хэлэлцээд аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 09 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 04 дүгээр тогтоолоор УИХ-аар батлуулахаар санал уламжилсан тогтоолыг ГЗБГЗЗГ-т хүргүүлэхэд Монгол Улсын Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын зөвшөөрөл авах чиглэлийн дагуу 2022 оны 12 дугаар сарын 09-ны өдрийн ХЭГ/2973 дугаар албан бичгээр манай аймгийн 27 сумын 97 багийн оноосон нэрийг зөвшөөрсөн.

Аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг, баг, хорооны нэрийг иргэний үнэмлэхийн хаягийн бүртгэл, үл хөдлөх хөрөнгийн байршлын хаяг, хуулийн этгээдийн хаягийн бүртгэлд тэмдэглэдэг бөгөөд багийн хаягийн мэдээлэл Сонгуулийн үйл ажиллагаа, эрүүл мэнд, банк санхүү, боловсрол, харилцаа холбоо, эрчим хүч зэрэг 20 гаруй төрлийн төрийн үйлчилгээнд зайлшгүй хэрэглэгддэг тул багийн нэрийг батлах нь зүйтэй гэж үзэн Төв аймгийн 27 сумын 97 багийн дугаар, нэрийг батлав.

4.Улсын тусгай хэрэгцээний газрын хилийн заагт өөрчлөлт оруулах санал уламжлах тухай асуудалд: Төв аймгийн нутаг дэвсгэрт үндэсний хэмжээний томоохон бүтээн байгуулалтын зориулалтаар сүүлийн жилүүдэд хэд хэдэн байршилд ихээхэн хэмжээтэй газруудыг улсын тусгай хэрэгцээнд авч, тухайн газруудын нөлөөлөлд өртөж буй иргэн, аж ахуйн нэгжийн газрыг чөлөөлөх ажлыг орон нутаг зохион байгуулан ажиллаж байгааг тэмдэглээд Майдар хотын бүтээн байгуулалтын хүрээнд 12000 га газрыг улсын тусгай хэрэгцээнд авсан Засгийн газрын 2018 оны 273 дугаар тогтоолын хавсралт, Үндэсний хэмжээний томоохон бүтээн байгуулалт, төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэх зорилгоор 19390.4 га

газрыг улсын тусгай хэрэгцээнд авсан Засгийн газрын 2021 оны 307 дугаар тогтоолын хавсралтад өөрчлөлт оруулах саналыг уламжлахаар шийдвэрлэв.

Засгийн газрын 2018 оны 273 дугаар тогтоолын хавсралтад өөрчлөлт оруулах саналын солбицлыг нэгдүгээр хавсралтаар, Засгийн газрын 2021 оны 307 дугаар тогтоолын хавсралтад өөрчлөлт оруулах саналын солбицлыг тогтоолын хоёрдугаар хавсралтаар тус тус батлав.

Улсын тусгай хэрэгцээний газрын хилийн заагт өөрчлөлт оруулах саналыг Газар зохион байгуулалт, геодези зураг зүйн газарт хүргүүлэх, улсын тусгай хэрэгцээнд байгаа газрыг чөлөөлөхөд тухайн орон нутгийн иргэн, аж ахуй нэгжийн 52,3 тэрбум төгрөгийн нөхөх олговрын асуудлыг 2024 оны улсын төсөвт тусгуулан шийдвэрлэх асуудлыг Монгол Улсын Засгийн газарт уламжлахыг аймгийн Засаг даргад даалгалаа.

5. Аймгийн нутаг дэвсгэрт хууль бус олгосон ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрөл цуцлуулах тухай асуудлыг хэлэлцээд Төв аймгийн нутаг дэвсгэрт ашигт малтмалын хайгуулын 201.3 мянган га газарт 79, ашиглалтын 160.8 мянган га газрыг хамарсан 304 тусгай зөвшөөрөл олгогдсоноос ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн 30 хувь нь үйл ажиллагаа явуулж, 23 хувь нь газрын төлбөр төлж байгаа бөгөөд 2013-2022 онд аймгийн Засаг даргын саналгүй 124.8 мян.га газрыг хамарсан ашиглалтын 105 тусгай зөвшөөрөл, 2015-2016 онд “Ашигт малтмалын тухай” хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.4 дэх заалтыг зөрчиж орон нутгийн саналгүй 17.9 мян.га газрыг хамарсан хайгуулын 12 тусгай зөвшөөрөл олгосон, 2018 онд Ашигт малтмал, газрын тосны газраас 26 сумын 516.6 мянган га газрыг хамарсан нутаг дэвсгэрт сонгон шалгаруулалтаар хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох тухай ирүүлсэн мэдэгдэлд дурдсан талбай нь иргэний өмчлөл болон өрхийн өвөлжөө, хаваржаа, тариалангийн зориулалтаар эзэмшүүлсэн 832.4 га, Засгийн газрын 2018 оны 131 дүгээр тогтоолоор “Тариалангийн бүс нутаг”-аар тогтоосон 10877,04 га газар, бэлчээрийн болон тариалангийн 6 худаг, түүх соёлын дурсгалт газар, булаг шанд, гол горхи, ойн сан бүхий газруудыг тус тус хамарсан буюу давхцаж байгааг холбогдох сумдын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын саналыг үндэслэн хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох саналыг дэмжих боломжгүй санал хүргүүлсэн боловч 2018-2023 онд 16 сумын 26 байршлын 113885.46 гектар талбайд ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгосон тул “Ашигт малтмалын тухай”, “Байгаль орчныг хамгаалах тухай” болон холбогдох бусад хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, геологийн хайгуул, судалгаа, ашигт малтмал олборлолтыг хууль тогтоомж, орон нутгийн эрх ашиг, байгалийн даац чадамжид нийцүүлэн явуулах зорилгоор хавсралтад дурдсан ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрлийг цуцлуулах саналыг Уул уурхай хүнд үйлдвэрийн яам, Ашигт малтмал, газрын тосны газарт уламжилахаар шийдвэрлэв.

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Хуралдааны энэхүү тогтоол, холбогдох бусад баримт материалыг Уул уурхай хүнд үйлдвэрийн яам, Ашигт малтмал, газрын тосны газарт хүргүүлж, шийдвэрлүүлэх, ашигт малтмалын хайгуул, ашиглалтын үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгжүүдийн “Ашигт малтмалын тухай”, “Байгаль орчныг хамгаалах тухай” болон холбогдох бусад хуулиудыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой тавих хяналтыг сайжруулж, хайгуул, олборлолтын үйл ажиллагааны улмаас хөндөгдсөн газрын нөхөн сэргээлтийг стандарт, шаардлагын дагуу хийлгэн хүлээн авах, хууль зөрчигчдөд хуулийн дагуу хариуцлага тооцож ажиллах, орон нутгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Хуралдааны шийдвэрийг үл харгалзан шийдвэр гаргаж буй байдлыг холбогдох төрийн төв байгуулагуудад уламжилж таслан зогсоох зэрэг арга хэмжээг хэрэгжүүлэхийг аймгийн Засаг даргад даалгав.

6. Зуунмод, Сэргэлэн сумын хилийн цэсийг өөрчлөх тухай асуудлыг хэлэлцээд Зуунмод сумын ИТХ-ын 2022 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоолоор хилийн цэсэд өөрчлөлт оруулах саналын газрын хэмжээг дахин багасгаж Ажлын хэсгийн хурлын үеэр гарсан 429 га-аар нэмэгдүүлэх буюу нийт 2347 га болгох саналыг ирүүлсний дагуу Сэргэлэн сумын ИТХ-ын 2023 оны 04 дүгээр сарын 26-ны өдрийн 19 дүгээр хуралдаанаар хэлэлцээд дэмжих боломжгүй талаар 63 дугаар тогтоол ирүүлжээ. Монгол Улсын хэмжээнд газрын кадастрын мэдээллийн сангийн өгөгдлийг нэгдсэн тогтолцоонд шилжүүлснээр Зуунмод сумын Зүүндэлгэр багийн иргэд, хуулийн этгээдийн эзэмшил, өмчлөлийн газрын мэдээлэл болон иргэдийн үл хөдлөх эд хөрөнгийг улсын бүртгэлд бүртгүүлэх боломжгүй болж, хууль ёсны эрх нь зөрчигдөж байгаатай холбогдуулан, Зуунмод сумын иргэдээс ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу хилийн цэсэд өөрчлөлт оруулан шинэчлэн тогтоолгох саналыг дэмжин Монгол Улсын Засгийн газарт уламжлахаар шийдвэрлэв.

Төв аймгийн Зуунмод, Сэргэлэн сумдын хиллэх хилийн цэсэд өөрчлөлт оруулан шинэчлэн тогтоолгох саналыг нэгдүгээр хавсралтаар, Зуунмод, Сэргэлэн сумын хилийн цэсэд өөрчлөлт оруулах нутаг дэвсгэрийн газрын зургийг хоёрдугаар хавсралтаар, Сэргэлэн,

Зуунмод сумын нутаг дэвсгэрт оруулах өөрчлөлтийн тооцоог гуравдугаар хавсралтаар тус тус батлав.

7. Аймгийн Засаг дарга Д.Мөнхбаатарын өргөн мэдүүлсэн түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрөлийн шинээр авах хүсэлтийн тухай асуудал, энэ талаар Ашигт малтмал газрын тосны газар, аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газраас ирүүлсэн дүгнэлт, лавлагаа, Алтанбулаг сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 7 дугаар сарын 05-ны өдрийн 05 дугаар тогтоол, аймгийн Эрдэс баялгийн зөвлөлөөс хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгохыг дэмжсэн тухай гаргасан шийдвэрийг хэлэлцээд хуралдаанд оролцсон төлөөлөгчдийн 100 хувийн саналаар дэмжих боломжтой гэж үзэн “Санал өгөх тухай” тогтоолыг батлав.

8. Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд бүртгүүлэх аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын болон Тэргүүлэгчдийн зарим тогтоол шийдвэрүүдийн тухай өргөн мэдүүлсэн төсөл, түүнд Хурлын Газрын харилцаа байгаль орчин хөдөөгийн хөгжлийн хорооноос хийсэн дүгнэлтийг хэлэлцээд аймгийн дунд хугацааны бодлогын баримт бичигт аймаг, сумын эрх бүхий албан тушаалтнуудаас гаргаж байгаа захиргааны хэм хэмжээ тогтоосон шийдвэрт хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, давхардал, зөрчлийг арилгах зорилт, арга хэмжээг тусган хэрэгжилтийг хангах, Монгол улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Захиргааны ерөнхий хууль, болон бусад хууль тогтоомжид орсон нэмэлт өөрчлөлтөд нийцүүлэн 4 тогтоол, журмын төслийг шинэчлэн боловсруулж, иргэд олон нийтийн дунд хэлэлцүүлэг зохион байгуулан нөлөөллийн шинжилгээ хийж, захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд бүртгүүлэхээр уламжилсаныг тэмдэглээд “Байгалийн ургамал ашигласны төлбөрийн хэмжээ тогтоох тухай” тогтоолыг батлав.

Аймгийн хэмжээнд судалгаа шинжилгээний, ахуйн болон үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашиглах байгалийн ургамлын нөөцийн төлбөрийг экологи-эдийн засгийн үнэлгээнээс тооцох ургамлын жагсаалтыг нэгдүгээр, төлбөрийн хэмжээг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус батлан иргэн аж ахуйн нэгж, байгууллагад нэн ховор ургамлыг зөвхөн судалгаа шинжилгээний, ховор ургамлыг ахуйн болон судалгаа шинжилгээний, элбэг ургамлыг судалгаа, шинжилгээний, ахуйн болон үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашиглуулахаар тогтоов.

Тус тогтоолын 1 дүгээр заалтад заасны дагуу байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөрийг бүрэн ногдуулж, сумын төсөвт төвлөрүүлэн хяналт тавьж ажиллахыг аймгийн Засаг даргад даалган тогтоолын хоёрдугаар хавсралтад тусгагдаагүй байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр тогтоох болон тогтоогдсон төлбөрийг ургамлын тархац, нөөцийн байдлыг харгалзан өөрчлөн тогтоохдоо тогтоолын нэгдүгээр хавсралтад заасан хувьд багтаан тогтоож, нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авахыг сумдын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд зөвлөв.

-Рашаан ашигласны төлбөрийн хэмжээг тогтоох тухай аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2013 оны 07 дугаар сарын 04-ны өдрийн 03 дугаар тогтоолыг шинэчлэн батлах эмчилгээ, сувилгааны зориулалтаар ашиглах шаврыг хүн хоног тутам 500 төгрөг болгон тогтоох, Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлэх тухай мэдээллийг хэлэлцээд “Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын тухай” хууль, 3.2-т “Эмчилгээний зориулалттай шавар, элсийг ашиглахтай холбогдсон харилцааг Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас баталсан журмаар зохицуулна”, Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2020.04.28 А/301, А/265 дугаар хамтарсан “Рашааныг зохистой ашиглах журам” тушаалыг үндэслэн Төв аймгийн хэмжээнд иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад рашаан ус ашигласны төлбөр ногдуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулах зорилгоор “Рашаан ашигласны төлбөрийн хэмжээ тогтоох тухай” тогтоолыг шинэчлэн хавсралтын хамт батлав.

Төлбөрийн хэмжээ тогтоох талаар батлагдсан дээрх тогтоолуудыг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд бүртгүүлэхийг аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Ажлын албанд үүрэг болголоо.

-Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2019 оны 03 сарын 25-ны өдрийн 37 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Энгийн хог хаягдлыг цэвэрлэх, ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам”-ыг шинэчлэн батлах тухай мэдээллийг хэлэлцээд энгийн хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах (иргэний эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх, хүрээлэн буй орчны бохирдолыг багасгах, урьдчилан сэргийлэх үүднээс иргэдийн экологийн боловсролыг дээшлүүлэх, айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас гарах хог хаягдлыг анхан шатны эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгах, цуглуулах, сэргээн ашиглах, дахин

боловсруулах, тээвэрлэн устгах, төвлөрсөн хогийн цэг талбайд ландфил аргаар газарт булшлахтай холбогдон гарах харилцааг зохицуулах) Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлэх зорилгоор “Энгийн хог хаягдлыг цэвэрлэх, ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам”-ыг шинэчлэн батлав.

-Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2020 оны 2 дугаар сарын 20-ны өдрийн 19 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Хог хаягдлын менежментийг сайжруулсан иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг урамшуулах журам”-ыг шинэчлэн батлах тухай мэдээллийг хэлэлцээд хог хаягдлыг мезежментийг сайжруулахад хаягдалгүй техник, технологи нэвтрүүлсэн, хог хаягдлаа бууруулсан, хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, хадгалах, дахин боловсруулах, эргүүлэн ашиглах, устгахад шинэлэг менежментийг нэвтрүүлсэн хоёрдогч түүхий эдийг цуглуулсан, дахивар нөөц болгон ашигласан, дахин боловсруулсан, эдийн засгийн эргэлтэд оруулсан иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад урамшуулал олгох, дэмжлэг үзүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулах, хог хаягдлыг бууруулах, цуглуулах, тээвэрлэх, хадгалах, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, экспортлох үйл ажиллагаа эрхэлдэг болон байгаль орчинд ээлтэй, хаягдалгүй технологи нэвтрүүлсэн иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд урамшуулалд хамрагдах, эрх бүхий байгууллага урамшуулал олгох үйл ажиллагаанд тус журмыг дагаж мөрдөх зорилгоор “Хог хаягдлын менежментийг сайжруулсан иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг урамшуулах журам”-ыг шинэчлэн батлав.

Дээрх батлагдсан журмуудыг аймгийн хэмжээнд мэдээлж, мөрдүүлж ажиллахыг аймгийн Засаг даргад даалган тус тогтоолуудыг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд бүртгүүлэхийг аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ажлын албанд үүрэг болгов.

9. “Төв Чандмань ДЭХГ” ОНӨААТҮГ-ын үйл ажиллагааны мэдээллийг хэлэлцээд 2023-2024 оны халаалтын улиралд хэрэглэгчдийг дулаан хангамжаар хангах асуудлын бэлтгэлийг бүрэн хангаж шаардлагатай арга хэмжээ авч анхаарч ажиллахыг аймгийн Засаг даргад болон холбогдох хэлтэс, мэргэжлийн байгууллагуудад үүрэг болгов.

10.Барилга захиалагч орон сууцны корпораци ОНӨААТҮГ-ын үйл ажиллагааны мэдээллийг хэлэлцээд хуралдааны тэмдэглэлээр үүрэг өгөв.

11.Аймгийн Цагдаагийн газрыг төрийн дээд одон медальд тодорхойлох тухай асуудлыг хэлэлцээд Төв аймгийн Цагдаагийн газрыг Төв аймаг байгуулагдсаны түүхт 100 жил, цагдаагийн газрын 80 жилийн ойг тохиолдуулан төрийн дээд шагнал “Цэргийн гавьяаны одон”-оор шагнуулахаар шийдвэрлэн Монгол Улсын Ерөнхийлөгчид уламжлав.

12.Аймгийн ИТХ-ын шагналаар шагнуулах тухай аймгийн Засаг даргын өргөн мэдүүлсэн асуудлыг хэлэлцээд Төв аймаг байгуулагдсаны түүхт 100 жилийн ойг тохиолдуулан, Зуунмод сумын уугуул, Улсын Их Хурлын гишүүн Нямаагийн Энхболд, Алтанбулаг сумын уугуул, UBS телевизийн ерөнхий захирал, найруулагч, хөгжмийн зохиолч Лхагвадоржийн Балхжав, Баянцагаан сумын уугуул, Монгол Улсын Ардын жүжигчин, зууны манлай дуурийн дуучин Аюурзанын Долгор, Баянцогт сумын уугуул, малчин, саальчин, Монгол Улсын Хөдөлмөрийн баатар Самбуугийн Наранцэцэг, Баян-Өнжүүл сумын уугуул, Монгол Улсын гавъяат дасгалжуулагч, Монгол Улсын арслан, ардын багш Лувсанчимэдийн Сосорбарам, Жаргалант сумын Өгөөмөр багийн өндөр настан, Монгол Улсын Хөдөлмөрийн баатар Чимэг-Очирын Шаравдорж, Сэргэлэн сумын уугуул, тод манлай уяач Дамбаржаагийн Онон, Улсын Их Хурлын гишүүн асан, Төв аймгийн нутгийн зөвлөлийн тэргүүн Сундуйн Батболд, Дэлгэрхаан сумын уугуул Харанга хамтлагийн ахлагч, Монгол Улсын урлагийн гавъяат зүтгэлтэн Цэрэндоржийн Чулуунбат, Бүрэн сумын уугуул үйлчилгээний гавъяат ажилтан Баатарын Туул, Зуунмод сумын Баруун Зуунмод багийн иргэн, Монгол Улсын гавъяат жүжигчин, зууны манлай хос дуучин Үржингийн Вандан, Дэмбэрэлийн Дуламсүрэн нарт Төв аймгийн “Хүндэт иргэн” цол хүртээж,

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын “Үндэсний соён гэгээрүүлэгч, шашин соёлын нэрт зүтгэлтэн, үндэсний эрх чөлөөний төлөө тэмцэгч II Богд Лувсандамбийдонмэ”-н нэрэмжит шагналаар Төв аймаг үүсэн байгуулагдсаны түүхт 100 жилийн ойг тохиолдуулан Бүрэн сумын уугуул Ширчингийн Сүхбаатарыг, аймагт буддын шашин, соёлыг хөгжүүлэх, энэрэн нигүүлсэхүйн үзэл санааг түгээн дэлгэрүүлэх үйлсэд оруулсан хувь нэмрийг нь үнэлж, Зуунмод сумын Дашчойнхорлон хийдийн хамт олныг, Хүүхэд залуучуудын боловсролын хөгжлийг дэмжих, орчин нөхцөлийг сайжруулах, боловсрол соёл, эрүүл мэнд, нийгмийн салбарт оруулсан хөрөнгө оруулалт, хувь нэмрийг нь үнэлж “Доржгочоо сан”-гийн хамт олныг тус тус шагнахаар шийдвэрлэв.

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит 15 дугаар Хуралдаанаар 12 асуудал хэлэлцэж 16 тогтоол батлан хуралдааны тэмдэглэлээр 2 үүрэг өгөв.

Аймгийн ИТХ-ын Зөвлөлийн ээлжит III хуралдаанаар:-

Аймгийн ИТХ-ын Зөвлөлийн ээлжит 3-р хуралдаан 2023 оны 6-р сарын 20-ны өдөр хуралдлаа. Тус Хуралдаанаар:-

1.Аймгийн нутаг дэвсгэрт хууль бус олгосон ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрөл цуцлуулах тухай

2.Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн шинээр авах хүсэлтийн тухай

3.Улсын тусгай хэрэгцээний газрын хил заагт өөрчлөлт оруулах тухай

4.Зуунмод, Сэргэлэн сумын хилийн цэсийг өөрчлөх тухай

5.Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд бүртгүүлэх аймгийн ИТХ-ын тогтоол, шийдвэрүүд асуудлуудыг хэлэлцэн Хурлын Газрын харилцаа, байгаль орчин, хөдөөгийн хөгжлийн хороонд шилжүүллээ.

6.Хот байгуулалтын тухай хуулийн 8.1.1 дэх заалтын дагуу Хот төлөвлөлтийн асуудлыг хэлэлцэн тухайн асуудалтай холбоотой мэдээлэл хангалтгүй гэж үзэн хойшлууллаа.

7.Аймгийн 27 сумын 97 багийн нэрийг батлах тухай

8.Төв аймаг байгуулагдсаны түүхт 100 жилийн ойг зохион байгуулах бэлтгэл ажлын төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн явц

9.ТӨВ ЧАНДМАНЬ-ДЭХГ /ОНӨААТҮГ/ -ын үйл ажиллагааны мэдээлэл

10.Төв аймгийн барилга захиалагч орон сууц корпорацн ОНӨААТҮГ-ын үйл ажиллагааны мэдээлэл

11.Аймгийн Цагдаагийн газрыг төрийн дээд одон медалиар шагнуулахаар уламжлах тухай

12.Аймаг байгуулагдсаны 100 жилийн ойг тохиолдуулан “Төв-аймаг” -г төрийн дээд шагналд уламжлах тухай асуудлуудыг хэлэлцэн Хурлын Хуралдаанд шилжүүллээ.

13.Аймгийн ИТХ-ын шагналаар шагнах тухай асуудлыг хэлэлцэн шагналд уламжлагдсан сумдын материалын бүрдлийг ханган дараагийн зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэхээр шилжүүллээ.

14.Аймгийн ИТХ-ын ээлжит 15-р Хуралдааны тов тогтоож, хэлэлцэх асуудал батлах тухай асуудлуудыг хэлэлцэж аймгийн ИТХ-ын ээлжит 15 дугаар Хуралдааныг 2023 оны 06 сарын 29-ний өдөр хуралдуулах тов тогтоолоо.

Аймгийн ИТХ-ын Зөвлөлийн ээлжит IV хуралдаанаар:-

Аймгийн ИТХ-ын Зөвлөлийн ээлжит бус-IV хуралдаан 2023 оны 06-р сарын 28-нд хуралдав.

Энэ удаагийн хуралдаанаар:

“Аймгийн ИТХ-ын шагналаар шагнах тухай” асуудлыг хэлэлцэж, Хурлын Хуралдаанд шилжүүлэв.

Аймгийн Засаг даргаас нэмэлтээр өргөн мэдүүлсэн “Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн шинээр авах хүсэлтийн тухай болон “Төв аймгийн 2022 оны төсвийн гүйцэтгэл батлах тухай” асуудлуудыг дараагийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэхээр хойшлууллаа.

III. Аймгийн ИТХ-ын Ажлын албаны хүрээнд:

Энэ 6 дугаар сард аймгийн ИТХ-ын дарга, Ажлын албанд хандсан 45 албан бичиг ирснийг бүртгэн, хариу хүргүүлэх шаардлагатай 15 албан бичгийн хариуг хугацаанд нь хүргүүлсэн байна.

Монгол Улсын аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Сонгуулийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.9-д заасны дагуу 2023 оны 6 дугаар сарын 18-ны өдрийн “Ням” гарагт улсын хэмжээнд нөхөн сонгуулийн үйл ажиллагаа зохион байгуулагдлаа. Аймгийн хэмжээнд Бүрэн, Өндөрширээт, Заамар сумдад ИТХ-ын нөхөн сонгууль зохион байгуулах үйл ажиллагаанд төрийн захиргааны, төрийн үйлчилгээний албан хаагчид болон Цагдаа, Улсын бүртгэл, Тагнуулын байгууллагын нийт 93 хүн ажиллаж, дээрх 3 сумын орон гарсан 8 төлөөлөгч согогдлоо.

Уул уурхайн үйл ажиллагаатай холбоотой гэмт хэргийг бууруулах, бодлого, хууль эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгох, гэмт хэргийг илрүүлэх, шалгаж шийдвэрлэх ажиллагаанд хяналт тавих, дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор Монгол Улсад гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөл, “Азийн сан” хамтран хууль бус уул уурхайн үйл

ажиллагаа, түүнтэй холбоотой гэмт хэргийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх чиглэлийн хэлэлцүүлгийг 06-р сарын 14-нд зохион байгууллаа.

Хэлэлцүүлэгт аймгийн ИТХ-ын дарга, Ажлын алба, Азийн сангийн Төслийн менежер Л.Байгаль, зөвлөх А.Баянмөнх, Монгол улсын ГХУСАЗЗ-ийн ажлын албаны ахлах мэргэжилтэн Отгонжаргал нар болон Төв аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн гишүүд оролцсон. Төв аймгийн хэмжээнд уул уурхайн үйлдвэрлэл 1990-ээд оноос “Алт” хөтөлбөр хэрэгжүүлснээс хойш эрчимтэй явагдаж одоог хүртэл нийт 10956 га газар хөндөгдсөнөөс уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас хөндөгдсөн талбайн 63.3% -д техникийн, 37.2% -д биологийн нөхөн сэргээлт тус тус хийсэн байна.

Аймгийн ИТХ-аас энэ оны эхний хагас жилд хийсэн ажил, цаг үеийн мэдээлэл, аймаг, сумын ИТХ-ын Төлөөлөгчдийн сургалт зохион байгуулах, Төв аймгийн түүхт 100 жилийн ойн арга хэмжээнд ИТХ-ын төлөөлөгчид нэгдсэн зохион байгуулалттайгаар оролцож, ой угтсан ажил арга хэмжээг идэвхтэй зохион байгуулан манлайлан оролцох, Хурлын бодлого шийдвэрийг эрчимжүүлж ажиллах талаар аймгийн ИТХ-ын дарга Ц.Жамбалсүрэн 27 сумын ИТХ-ын дарга нартай 2023 оны 06-р сарын 09-нд цахим хурал хийж, ажлын чиглэл, зөвлөмж өглөө.

Монгол Улсын Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газар, Швейцарын хөгжлийн агентлагын “Нутгийн өөрөө удирдах байгууллагын институцийн чадавхыг бэхжүүлэх нь” төсөл, Төв аймгийн ИТХ-ын Ажлын алба хамтран 2023 оны 06-р сарын 22-нд аймаг, сумын ИТХ-ын төлөөлөгчдийн нэгдсэн сургалт зохион байгуулж, 27 сумын ИТХ-ын 500 гаруй төлөөлөгч хамрагдлаа. Сургалтаар Бэлчээрийн доройтол, түүнийг даван туулах зүй зохистой менежментэд нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага, бэлчээр ашиглагчдын холбоо, орон нутгийн иргэдийн хамтын ажиллагааг бий болгох талаар болон асуудал дэвшүүлсэн илтгэлүүдээр мэдлэг, мэдээлэл олгож, улсын хэмжээнд анх удаа аймаг, сумын төлөөллийн байгууллагын бүрэлдэхүүнийг бүрэн хамруулж зохион байгуулснаараа онцлог болов.

Цагаатгах ажлыг удирдан зохион байгуулах аймгийн салбар комиссын ажлын хүрээнд:-

Аймгийн ИТХ-ын Ажлын алба, Төв аймгийн Цагаатгах ажлыг удирдан зохион байгуулах салбар комиссоос 6-р сард хийж гүйцэтгэсэн ажлын тайлан мэдээг Цагаатгах ажлыг удирдан зохион байгуулах улсын комисст хүргүүлж ажиллалаа.

Улс төрийн хилс хэрэгт хэлмэгдэгчдийг цагаатгах, тэдэнд нөхөх олговор олгох тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлд санал авах олон нийтийн хэлэлцүүлгийг Төв аймгийн Цагаатгах ажлыг удирдан зохион байгуулах салбар комисс, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Ажлын алба хамтран аймгийн хэмжээнд 2023 оны 06 дугаар сарын 05-12-ны өдрүүдэд зохион байгуулав. Хэлэлцүүлэг, санал асуулгыг 8 суманд танхим болон цахим хэлбэрээр, аймгийн хэмжээнд Төв аймгийн ИТХ-ын tov.khural.mn цахим хуудсаар авч, нийт 512 иргэн хамрагдлаа.

Мөн хуулийн төслийн 6 дугаар зүйлийн 6.3 “Цагаатгуулах тухай гомдлыг 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотор гаргаж болох бөгөөд энэ хугацаанаас хойш гаргасан гомдлыг хүлээж авахгүй” заалтыг санал асуулгад оролцсон 512 иргэнээс 422 буюу 82.4 хувь нь дэмжиж, 52 буюу 10.2 хувь нь хугацаа сунгах шаардлагагүй гэж үзэн, 7.4 хувь нь ямар нэгэн санал байхгүй гэж хариулж, 80 иргэн тодорхой санал гаргасан байна.

Аймгийн Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлийн ажлын хүрээнд:

Эрүү, хэв журмын нөхцөл байдлын мэдээллийг тухай бүр судлан, аймгийн Прокурорын газрын нөхцөл байдлын шинжилгээнд үндэслэн сумдын ГХУАЗСЗ-анхаарах асуудлаар аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн даргын 06, 09 тоот албан бичгээр чиглэл хүргүүлж, сумдын ИТХ-ын дарга нарийн бичгийн дарга нарын сургалт болон бүсийн сургалтад аймгийн зөвлөлийн үйл ажиллагаа, анхаарах асуудлаар бэлтгэн танилцуулга 5 удаагийн сургалт, мэдээлэл хийв.

Цагдаагийн Ерөнхий газрын Хар тамхитай тэмцэх газраас санаачлан Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газар, аймгийн Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлтэй хамтран “Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодистой холбоотой гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, зөрчилд өсвөр насны хүүхэд залуучуудыг холбогдохоос урьдчилан сэргийлэх, иргэд олон нийтийн мэдлэг, ойлголт, эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх аяныг зохион 53 төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэдийг хамруулан нийт 1500 гаруй төлөөлөл танхимаар, 26 сумын 768 иргэн цахимаар хамрагдсан байна.

ХОЁР. ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ УДИРДЛАГЫН ХҮРЭЭНД:

Аймгийн удирдлагуудын нэгдсэн шуурхай зөвлөгөөнийг оны эхэнд батлагдсан хуваарь болон цаг үеийн ажлаас шалтгаалан 06 дугаар сарын 05, 12, 26-ны өдрүүдэд танхимаар зохион байгуулж, 79 заалт бүхий холбогдох үүрэг даалгавар өгч хэрэгжилт тооцов.

“Иргэдтэй уулзах цаг” арга хэмжээг 2023 онд зохион байгуулах хуваарийн дагуу 06 дугаар сарын 07-ны өдөр аймгийн Үйлчилгээний нэгдсэн төвд аймгийн ЗДТГ-ын Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний хэлтсийн дарга Т.Хуягбаатар оролцлоо.

Аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/87 дугаар захирамжаар баталсан “Аймгийн нэгдсэн төлөвлөгөө”-ний хэрэгжилтийг тооцоход 88,02% байна.

Монгол Улсын Төрийн албаны зөвлөлийн даргын 81 дүгээр тушаалын дагуу томилогдсон ажлын хэсэг 06-р сарын 19-ны өдөр Төв аймагт ажиллаж Төрийн албаны тухай хууль тогтоомж, шинэтгэлийн бодлогын хэрэгжилттэй танилцаж, Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хуулийг олон нийтэд сурталчлах, төрийн албан хаагчдад сургалт зохион байгуулах, Төрийн албаны хүний нөөцийн удирдлагын мэдээллийн тогтолцоо цахим систем дэх мэдээллийн бүрдүүлэлт, хүний нөөцийн бодлого, үйл ажиллагаанд хяналт хийх, мэдээллийн арга зүйн зөвлөгөө өгөх, зөвлөн туслах чиг үүргийн хүрээнд ажиллахад аймгийн ИТХ-ын Ажлын алба хамрагдан холбогдох баримт бичгийг хянуулан шалгуулав.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2023 оны 05 -р сарын 15-ны өдрийн 53-р зарлигаар олон хүүхэд төрүүлж, өсгөн “Алдарт эх” 1,2 дугаар зэргийн одонгоор шагнагдсан Төв аймгийн 304 эхэд одон гардуулах ёслолын үйл ажиллагааг аймгийн ИТХ-ын ажлын алба Монгол туургатан театрт зохион байгууллаа.

Аймаг, сумын хэмжээнд төрийн одон медальд тодорхойлогдсон 148 иргэний тодорхойлолтыг аймгийн Засаг даргын Зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж, Ерөнхийлөгчийн тамгын газарт уламжлав.

Аймгийн түүхт 100 жилийн ойн баяр наадмыг зохион байгуулах 12 салбар хороо, 3 дэд хороог аймгийн Засаг даргын 2023.05.16-ны а/329 дугаар захирамжаар томилж салбар хороодын төлөвлөгөө, төсвийг батлуулах ажлыг зохион байгуулж, Салбар хороодын шуурхай хуралдааныг долоо хоног бүрийн лхагва гариг бүрт зохион байгуулж нийт 4 удаа хийж, үүрэг чиглэл өгөв.

Аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/392 дугаар захирамжаар аймгийн 100 жилийн баяр наадмыг зохион байгуулах салбар хороодын төсвийг баталсан.

Аймаг байгуулагдсаны 100 жилийн ойн нэгдсэн болон урлаг соёлын арга хэмжээний хөтөлбөрийг баталж, нийтэд сурталчлах ажлыг зохион байгуулав.

Аймаг байгуулагдсаны 100 жилийн ойн бэлтгэл ажлын хүрээнд “Төв 100” пэйж хуудсыг нээн ажилуулж байна. Тус пэйжид тайлант хугацаанд 236 төрлийн мэдээлэл орж, давхардсан тоогоор 260,000 гаруй хандалт аваад байна.

ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ НЭГДСЭН ТӨВИЙН ХҮРЭЭНД:

2023 оны 06 дугаар сард аймгийн Үйлчилгээний нэгдсэн төвд Төрийн болон бизнесийн, дэмжих үйлчилгээний нийт **16** байгууллага **600-аад** төрлийн үйлчилгээг **6200 гаруй** иргэнд, өдөрт дунджаар **250-300** иргэнд хүргэн үйлчилжээ.

Цахим үйлчилгээний нэгдсэн систем /www.e-mongolia.mn/-ээр дамжуулан аймгийн хэмжээнд **1703** лавлагаа үйлчилгээг иргэдэд гарган өгч үйлчилсэн байгаагаас ҮНТөвийн операторуудаас **809** лавлагаа үйлчилгээ авсан байна. Мөн E-Mongolia үйлчилгээний тухай заавар зөвлөмжийг, төрийн үйлчилгээг цахимаар авч болох тухай мэдээ мэдээллийг **117** иргэнд хүргэж ажилласан байна.

Төрийн албан хаагчдын ёс зүй, сахилга хариуцлагатай холбоотой санал, гомдлыг хүлээн авдаг 7027-1111 нээлттэй утсанд **8** гомдол ирснийг холбогдох хэлтэс, агентлагуудад уламжилсан.

Өөрөө өөртөө үйлчлэх цахим мэдээллийн буланд иргэд өөртөө үйлчлэх зориулалт бүхий газрын албаны киоск машин, төлбөр төлөлтийн “Гэрэгэ” киоск машинуудыг байршуулсан. Мөн Цахим үйлчилгээний нэгдсэн систем www.e-mongolia.mn, Газрын мэдээллийн нэгдсэн сангийн www.egazar.gov.mn, Аймгийн албан ёсны веб сайт www.tov.gov.mn, Аймгийн статистикийн хэлтсийн www.nso.gov.mn сайтуудыг холбосон 4 ухаалаг дэлгэцийг тус тус байршуулан иргэдэд цаг үеийн болон дотоод ажил үйлчилгээтэй холбоотой мэдээ мэдээллийг тогтмол хүргэж байгаа бөгөөд газрын нэгдсэн систем болох www.egazar.gov.mn сайтаар дамжуулан нийт **117** иргэн газрын талаарх үйлчилгээ авсан бол

Гэрэгэ киоскоор дамжуулан **31** иргэн машины татвар, торгууль, улсын бүртгэлийн лавлагаа, жолоочын хариуцлагын даатгал, үүрэн телефоны нэгж авах зэрэг үйлчилгээнүүдийг авчээ.

ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗРЫН ХҮРЭЭНД:

Монгол Улсын Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Галын аюулгүй байдлын тухай хууль, Монгол Улсын Их хурлын 2011 оны 22 дугаар тогтоол “Гамшгаас хамгаалах төрөөс баримтлах бодлого хөтөлбөр, Засгийн газрын 2012 оны 30 тогтоол “Гамшгаас хамгаалах төрөөс баримтлах бодлого хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө”, 2015 оны 303 дугаар тогтоол “Гамшгийн эрсдэлийг олон нийтийн оролцоотой бууруулах үндэсний хөтөлбөр батлах тухай”, Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын 2020 оны А/133 дугаар “Заавар батлах тухай” тушаалын хэрэгжилтийг тус тус хангуулах талаар дараахь ажлыг зохион байгуулав. Үүнд:

Улсын Онцгой комиссын 2023 оны 01 дүгээр албан даалгавар “Ой, хээрийн гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх зарим арга хэмжээний тухай”-ын хэрэгжилтийг гаргасан.

Монгол Улсын Шадар Сайдын баталсан “Үер, усны ослоос урьдчилан сэргийлэх нэгдсэн арга хэмжээ”-ний хүрээнд аймгийн Засаг даргын А/458 захирамж, үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, удирдамжийг гаргуулан ажилласан.

Аймгийн Засаг даргын 2023 оны 06 дугаар сарын 05 өдрийн А/375 дугаар захирамж “Засаг даргын нэрэмжит гамшгаас хамгаалах бэлэн байдлын үзлэгийн зохион байгуулах тухай”-аар 2023 оны 06 дугаар сарын 05, 08-ны өдрүүдэд 2 удаа үзлэг зохион байгуулж Мөнх-Алдарын талбайд зохион байгуулж явууллаа. Үзлэгт аймгийн гамшгаас хамгаалах 10 албаны 17 мэргэжлийн ангийн 411 томилгоот бүрэлдэхүүнийг хамруулсан.

Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын нэрэмжит “Иж бүрэн шалгалт”-ыг 2023 оны 06 дугаар сарын 27-30-ны өдрүүдэд 2020-2022 он, 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар хийж гүйцэтгэсэн ажлын тайлан, хэрэгжилтийг шалгуулан ажиллалаа.

Төв аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/292 дугаар захирамжийн дагуу 10 ширхэг Гамшгийн аюулын зарлан мэдээллийн дуут дохио дамжуулах төхөөрөмж авч Баянчандмань, Баянцогт, Баянхангай, Баян-Өнжүүл, Баянцагаан, Жаргалант 6 сумдад болон Зуунмод сумын 3, 4, 6 дугаар багуудад тараан өгч, Онцгой байдлын газрын хөдөлгөөнт удирдлагын байранд суурилуулсан.

Төв аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/06 дугаар захирамжийн дагуу Газар хөдлөлтийн хөрсний чичирхийллийн хурдатгал хэмжигч багажийг Онцгой байдлын газрын Гал түймэр унтраах, аврах 24 дүгээр ангийн Шуурхай удирдлага зарлан мэдээллийн төвд 2023 оны 06 дугаар сарын 22-ны өдөр Одон орон геофизикийн хүрээлэнгээс суурилуулсан.

Онцгой байдлын ерөнхий газрын дарга, Гамшгаас хамгаалах болон гал түймрийн улсын хяналтын ерөнхий байцаагчийн баталсан “Шинээр баригдаж байгаа барилга байгууламжид гамшгаас хамгаалах, галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх болон гүйцэтгэлийн хяналт шалгалт зохион байгуулах удирдамж”-ийн хүрээнд төлөвлөгөөт хяналт шалгалтыг 2023 оны 06 дугаар сарын 02-ны өдрөөс 2023 оны 06 дугаар сарын 23-ны өдрүүдэд зохион байгууллаа.

Төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус шалгалтаар нийт 20 байгууллага, аж ахуй нэгжийг шалгаж гал түймэр болон осол гарч болзошгүй 67-н зөрчил дутагдлыг илрүүлж газар дээр нь 25 зөрчил арилгуулан холбогдох аж ахуйн нэгж, байгууллагын, албан тушаалтанд заавар зөвлөгөөг өгч ажилласан. Аймгийн хэмжээнд баригдах 5 барилгын зураг төслийг хянаж, дүгнэлт бичсэн. Хяналт шалгалтад хамрагдаж, галын аюулгүй байдал нь хангагдсан 30-н аж ахуй нэгж байгууллагад ажлын байрны галын аюулгүй байдлын дүгнэлт, зөвшөөрөл олгож ажиллалаа.

Аюулт үзэгдэл, ослын төрөл тус бүрд урьдчилан сэргийлэх, аврах, хор уршгийг арилгах талаар онол, практикийн мэдлэг, чадвартай алба хаагчдыг бэлтгэх зорилгоор аймгийн Мэдээлэл холбооны сүлжээ ХХК, аймгийн Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газрын ажилтан, алба хаагчдад танхимын сургалт зохион байгуулж 4 цагийн сургалтаар 75 хүнийг хамрууллаа.

Улсын хэмжээнд зохион байгуулагдсан “Бэлэн бай” нөлөөллийн аяны хүрээнд Онцгой байдлын ерөнхий газраас өгсөн постерын дагуу QR код бүхий “Бэлэн бай” баннерыг 4.30:3 хэмжээтэйгээр Онцгой байдлын газрын хажууд 4 замын уулзвар, Спорт ордны эсрэг талд 2 ширхгийг байршуулсан.

Онцгой байдлын газрын алба хаагчдын гэр бүл, дотны хүмүүсийг зөв мэдээлэл зөвхөн таныг биш гэр бүл, найз нөхөд, хайртай бүхнийг тань ХАМГААЛНА уриалгыг дэвшүүлж бүх алба хаагчид өөрсдийн цахим хаягийн профайл зургийг “Бэлэн бай” frame үүсгэж өөрчилсөн. Нийт 52 алба хаагч профайл зургаа шинэчилсэн байна.

Онцгой байдлын ерөнхий газрын Урьдчилан сэргийлэх газраас бэлтгэн гаргасан постер мэдээллийг байгууллагын цахим хаягт байршуулан алба хаагчид өөрсдийн цахим хуудсанд түгээн иргэдийг Бэлэн бай аянд нэгдэхийг уриаллаа. 2023 оны 05 дугаар сарын 19-ний өдрөөс 2023 оны 06 дугаар 02-ны өдөр хүртэлх хугацаанд давхардсан тоогоор 624 алба хаагч 278 like, 749 share хийсэн байна.

Болзошгүй газар хөдлөлтийн аюулаас сэрэмжлүүлэх, нийт иргэдийг эрсдэлээс хамгаалах, мэдээллээр хангах зорилгоор Зуунмод сумын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, байгууллагын мэдээллийн 258 самбарт "Бэлэн бай" QR код бүхий хэвлэмэл хуудсыг байршууллаа.

Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөл, Шадар Сайдын ажлын алба, Онцгой байдлын ерөнхий газар, Нийслэлийн Засаг даргын тамгын газар хамтран 2023 оны зургаадугаар сарын 7-9-ний өдрүүдэд зохион байгуулах стратегийн команд штабын сургуулийн хүрээнд Онцгой байдлын газраас аймгийн Онцгой комисс, Гамшгаас хамгаалах албадын удирдах бүрэлдэхүүнд "Ослын удирдлагын тогтолцоо" сэдэвт сургалтыг 3 удаа зохион байгуулж давхардсан тоогоор 222 хүнийг хамруулсан байна.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 339, 340 дүгээр тогтоол "Гамшгийн аюулын зарлан мэдээллийн дохио дамжуулах журам", "Гамшгийн үеийн дайчилгаа, нүүлгэн шилжүүлэх" журмын хүрээнд гамшгаас хамгаалах зарлан мэдээллийн дохиогоор аймгийн хэмжээнд гамшгаас хамгаалах алба 17, мэргэжлийн анги 26, 27 сумын ард иргэдийг хамруулан ажиллалаа. Тус арга хэмжээнд нийт 12552 иргэнийг хамруулсан.

Онцгой байдлын газрын 5200 дагагчтай фейсбүүк хуудсанд 32 удаагийн мэдээ мэдээлэл байршуулж, веб сайтад сэрэмжлүүлэг мэдээг 12 удаа, иргэдэд чиглэсэн зөвлөгөө зөвлөмжийг 5 удаа, байгууллагын үйл ажиллагаа, сургалт, хяналт шалгалт явуулсан талаарх мэдээ мэдээллийг 9 удаа нийт 26 удаагийн мэдээ мэдээллийг байршуулан иргэдийг мэдээ мэдээллээр хангаж ажиллалаа. Мөн байгууллагаас зохион байгуулж буй арга хэмжээний постер, бичлэгүүдийг цаг тухай бүр хийн нийт 10 төрлийн постер 7 төрлийн видео бичлэгийг байршуулсан.

Орон нутгийн TBS болон ТӨВ телевизэд "Газар хөдлөлтийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, таниулах өдөр"-ийг сурталчлах ажлын хүрээнд цаг үеийн холбогдолтой танилцуулга мэдээлэл 3, нэвтрүүлэг 1, ярилцлага 1 бэлтгэн, олон нийтэд хүргэсэн. Мөн 4 төрлийн шторкийг өдөрт 32 удаагийн давтамжтайгаар 15 хоног нийт 480 удаа нэвтрүүлсэн.

Тус арга хэмжээний хүрээнд газар хөдлөлтийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх гарын авлага 1523 ширхгийг, өрхийн гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээ, бэлэн байдлын төлөвлөгөө 986 ширхгийг нийт 2509 ширхэг гарын авлага, зөвлөмжийг тараалаа.

Объектын гал түймэр-5, үер-2, Мал, амьтны гоц халдварт өвчин-5, эрэн хайх-3 нийт 13 дуудлага, мэдээлэл хүлээн авч, гал түймэр унтраах, эрэн хайх аврах, хор уршиг арилгах үйл ажиллагаанд онцгой байдлын газраас давхардсан тоогоор 27 алба хаагч, эрэлч нохой-1, 5 техник, орон нутгийн иргэд-39, 7 техниктэй аюулт үзэгдэл, ослын голомтод үүрэг гүйцэтгэсэн.

ГУРАВ. ХУУЛЬ ЭРХ ЗҮЙН ХҮРЭЭНД:

Аймгийн Засаг даргын 65 захирамж, 23 гэрээний хууль зүйн үндэслэлийг хянаж зөвлөгөө өгч, гэрээний төсөл боловсруулж ажиллалаа.

Төв аймаг дахь Захиргааны хэргийн анхан шатны шүүх, Давж заалдах шатны шүүх, сум дундын иргэний хэргийн анхан шатны шүүх хуралд аймгийн Засаг даргын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчөөр 6 удаагийн шүүх хуралд оролцлоо.

Засгийн газрын 2021 оны 226 дугаар тогтоолоор батлагдсан Тамга, тэмдэг, баталгааны тэмдэг, хэвлэмэл хуудас хийлгэх, хэрэглэх журмын дагуу аймаг, сум, багийн нийт 112 эрх бүхий албан тушаалтны 114 тамгыг шинэчлэх ажлыг зохион байгуулж Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газраас 69 эрх бүхий албан тушаалтны тамганд зөвшөөрөл авч, хууль журмын хэрэгжилтийг хангууллаа.

Авлигатай тэмцэх газраас улс орон даяар хэрэгжүүлж буй "Нэгдье" арга хэмжээнд төрийн 164 байгууллага, нэгдэж, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Ажлын албатай хамтран аймгийн төвийн нийтийн эзэмшил 4 байршилд зурагт хуудас, самбар байршуулж олон нийтэд сурталчиллаа. Төв аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Хууь, эрх зүйн хэлтсийн пэйж хуудсаар дамжуулан 12 төрлийн постер, шторкийг байршуулж 2000 иргэнийг мэдээ, мэдээллээр хангалаа. Аймгийн Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлтэй хамтран "Авлигын хор хөнөөл" сэдвээр Ерөнхий боловсролын сургуулийн 150 сурагчдад сургалт зохион байгуулж эрх зүйн мэдлэгийг дээшлүүллээ.

Аймгийн хэмжээнд зам, тээврийн осол зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/ 405 дугаар захирамжаар “Гэрлээ шилжүүлье” аяныг 07 сарын 1-нээс 09 сарын 1-ний өдрийн хүртэл 2 сарын хугацаатай зохион байгуулахаар бэлтгэл ажлыг хангалаа. Зуунмод-Чингис хаан Олон Улсын нисэх онгоцны буудлын уулзварт хурд сааруулагч хийх төсвийн асуудлыг шийдвэрлүүллээ.

Аймгийн төв, зуунмод сумын “Цагдаа-Олон нийтийн төв”-ийн үйл ажиллагааг сайжруулах чиглэлээр орон нутгийн төсвөөс 20,0 сая төгрөгийг шийдвэрлэн урсгал засварыг ажлыг эхлүүллээ.

Аймгийн Нийтийн номын сан, Манзушир хутагтын Дашчойнхорлин хийдтэй хамтран “Бүтээлээр амилсан Төв аймагчууд” үзэсгэлэнг дэглэж, 352 иргэнд сурталчилж ажиллалаа.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2023 оны 17 дугаар тэмдэглэлээр бүх шатны Засаг дарга нарт Хүний эрх, эрх чөлөөг зөрчсөн зөрчлийг арилгуулахаар Хүний эрхийн үндэсний комиссын гишүүнээс гаргасан шаардлага, зөвлөмжийг биелүүлж ажиллахыг үүрэг болгосны дагуу аймгийн хэмжээнд Хүний эрхийн төлөв байдлын 2022 оны тайланг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын Хүний эрхийн хороо, Хүний эрхийн Үндэсний комисст цахим тайлагнаж ажиллалаа.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2018 оны 05 дугаар зарлигаар батлагдсан “Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийг мэдээллээр хангах журам”-ын дагуу үндэсний аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр Төв аймагт хийсэн ажлын тайлан, мэдээг нэгтгэн Үндэсний Аюулгүй Байдлын Зөвлөлд хүргүүллээ.

Засгийн газрын гишүүн, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд, Төв аймгийн Засаг даргатай 2023 онд байгуулсан “Хамтран ажиллах гэрээ”-ний 10 зорилт 31 арга хэмжээний биелэлтийг 90,34 хувьтай хэрэгжүүлж Хууль зүй, дотоод хэргийн яаманд хүргүүллээ.

Хууль зүйн салбарын хүрээнд хамааралтай Засгийн газрын тогтоол, Улсын Их Хурлын тогтоол, шийдвэр, аймгийн Засаг даргын 2021-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, аймгийг хөгжүүлэх 2023 оны жилийн төлөвлөгөө, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоол, Засаг даргын захирамжийн хэрэгжилтийг 90,78 хувьтай, аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны жилийн ажлын төлөвлөгөөнд тусгагдсан Хууль, зүйн салбарын ажил, арга хэмжээг 88,57 хувьтай биелэлтийг хангаж тайланг (tov.unelgee.gov.mn) цахим санд хугацаанд нь тайлагнаж ажиллалаа.

Монгол улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Захиргааны ерөнхий хууль, болон бусад хууль тогтоомжид орсон нэмэлт өөрчлөлт, зохицуулалтад нийцүүлэн “Байгалийн ургамал ашигласны төлбөрийн хэмжээ”, “Рашаан ус ашигласны төлбөрийн хэмжээ”-г шинэчлэн батлах тухай тогтоолын төсөл болон “Энгийн хог хаягдлыг цэвэрлэх, ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах, булшлах журам”, “Хог хаягдлын менежментийг сайжруулсан иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг урамшуулах журам”-ын төслийг Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2018 оны А/147 дугаар тушаалаар батлагдсан “Захиргааны хэм хэмжээний актын төсөл бэлтгэх явцад нөлөөллийн шинжилгээ хийх аргачлал”-ын дагуу нөлөөллийн шинжилгээ хийж, хууль тогтоомжид нийцүүлэн аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар хэлэлцүүлэхээр өргөн мэдүүллээ.

Хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах чиглэлээр Зуунмод суманд үйл ажиллагаа явуулж буй супер маркетуудад хяналт шалгалт зохион байгуулж, худалдаа, үйлчилгээ 57 цэг салбарын гадна тохижилт, өнгө үзэмжийг сайжруулах талаар зөвлөмж өгч ажиллалаа.

ТӨРИЙН АРХИВЫН ЧИГЛЭЛЭЭР

Байгууллага, иргэдийн хүсэлтийн дагуу 168 иргэний хүсэлтийг хүлээн авч 910 хуулбар хувь олгож, 84 лавлагаа, 198 хөмрөгийн 731 хадгаламжийн нэгжийн баримтыг ашиглан лавлагаа үйлчилгээ үзүүлж орон нутгийн төсөвт 662,0 мянган төгрөг орууллаа.

3 хөмрөгийн 97 хадгаламжийн нэгжийн 1992 хуудас баримтын 1592 заалтын тоо, 1592 тушаалын тоо, 13846 хүний нэрийг мэдээллийг програмд хадгаламжийн нэгжийн түвшинд шивэж, 3 хөмрөгийн 1559 заалтыг PDF.JPEG хэлбэрт хувиргаж, 1592 заалтын 1992 хуудас баримтыг өгөгдлийн сантай холбож цахим бааз үүсгэлээ. Баримтын нөхөн бүрдүүлэлтээр 1 хөмрөгийн 6 хадгаламжийн нэгжийг хүлээж авч хүлээн авч, бүртгэлээ.

Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн чиглэлээр сумдын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Нарийн бичгийн дарга, Засаг даргын Тамгын газар болон төсөвт байгууллагын архив, бичиг хэргийн ажилтнуудад “Баримт бичгийн стандарт” сэдвээр цахим сургалтыг зохион байгуулж 83 албан хаагчийг хамрууллаа.

УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР

Эд хөрөнгийн бүртгэлийн чиглэлээр цахим санд нийт 67829 хувийн хэрэг байгаагаас газраас бусад үл хөдлөх эд хөрөнгийн 138907 газар өмчлөх эрхийн 55653 байна. Нийт хүлээн авсан мэдүүлэг 1602 /6 сард хүлээн авсан мэдүүлэг /1602/

Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хууль болон Засгийн газрын 2021 оны 230 дугаар тогтоолын дагуу үйлчилгээний хураамжийн орлогоос 2023 оны 6-р сарын байдлаар нийт 40120431 төгрөг, үл хөдлөх эд хөрөнгө худалдан борлуулсны 142933619 төгрөг, тэмдэгтийн хураамжаас 4194687 төгрөгийг улсын төсөвт орууллаа.

Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн чиглэлээр 3027 аж ахуй нэгж байгууллага бүртгүүлснээс 177 нэмэлт өөрчлөлт, шинээр 110 хуулийн этгээд үүсэн байгуулагдаж татан буугдсан хуулийн этгээд 2, үүсгэн байгуулагч өөрчлөгдсөн 41 бүртгэл хийгдсэн. Хуулийн этгээдийн бүртгэлийн мэдээллийн сангаас иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад 56 лавлагаа, хууль хяналтын байгууллагад 118 лавлагаа өгч, Хуулийн этгээдийн бүртгэлийн тэмдэгтийн хураамжийн орлого нийт 37837000 төгрөгийг орон нутгийн төсөвт орууллаа.

ЦАГДААГИЙН ГАЗРЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛЭЭР

Аймгийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд 2023 оны 06 дугаар сард 315 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь 81 хэргээр буюу 20,4 хувиар буурсан, Гэмт хэргийн илрүүлэлт 51 хувь байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 0,5 хувиар өссөн байна.

Эрүүлжүүлэх, саатуулах байранд гудамж талбай олон нийтийн газар ухаангүй унасан, ар гэртээ согтуугаар танхайрсан зөрчил гарган эрүүлжүүлэгдсэн-4, шүүхээр баривчлагдсан-81, албадан саатуулсан-6, ар гэрт нь 23 иргэнийг хүлээлгэн өгч, нийт 91 иргэнийг эрүүлжүүлэх саатуулах байранд код журмын дагуу биед эрүүл мэндийн үзлэг хийж, хүлээн авч ажиллалаа.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч У.Хүрэлсүх Төв аймгийн Заамар, Баянчандмань, Эрдэнэ суманд ажиллах үеийн хамгаалалт, Ерөнхий боловсролын сургуулийн Элсэлтийн ерөнхий шалгалт, “Зуунмод марафон” сонирхогчдын гүйлт зэрэг нийтийг хамарсан арга хэмжээнд давхардсан тоогоор 168 алба хаагч, 36 автомашин, 168 тусгай хэрэгсэл, 35 холбооны хэрэгсэл ашиглаж олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангаж ажиллалаа.

Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, осол, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор гудамж замын хяналт шалгалтаар 6095 зөрчил илрүүлж, Монгол улсын Зөрчлийн тухай хуулийн 14.7 дугаар зүйлийн 3.1, 5 дахь заалтуудыг зөрчиж согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэсэн үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодсон 133 жолоочийг илрүүлэн тээврийн хэрэгслийг түр саатууллаа

Согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэсэн үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодож хөдөлгөөнд оролцсон 78 жолоочийн тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхийг 1 жилийн хугацаагаар хасаж, хуульд заасны дагуу 400 нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгож, тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхгүй үедээ согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэж тээврийн хэрэгсэл жолоодон замын хөдөлгөөнд оролцсон 55 иргэнийг сум дундын эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхийн шийтгэвэрээр 7-30 хоног баривчилуулж, Тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхгүй үедээ тээврийн хэрэгсэл жолоодсон 40 жолоочийг илрүүлж, Цагдаагийн ерөнхий газрын нэгдсэн санд мэдээллийг бүртгэлээ.

Зөрчлийн тухай хууль, Замын хөдөлгөөний дүрэм, холбогдох хууль тогтоомж зөрчсөн нийт 5920 жолоочийг 131,7 сая төгрөгийн торгууль оногдуулж, зөрчил гаргасан 149 жолоочийн тээврийн хэрэгслийг түр саатуулж хуулийн хэрэгжилтийг хангалаа.

ШҮҮХИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЧИГЛЭЛЭЭР

Криминалистикийн шинжилгээ-70, магадлан шинжилгээ-102, хэргийн газрын үзлэгт оролцсон тоо-230, хэргийн газрын үзлэгээр илрүүлсэн ул мөр-516, гарын хээний санг дардсаар баяжуулсан-164, мөрөөр баяжуулсан-46, гэмтлийн зэрэг тогтоосон дүгнэлт-351, ДНК-ийн мэдээллийн сангийн баяжилт-102, гистологийн шинжилгээ-102 хийгдлээ.

ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР

Шийдвэр гүйцэтгэлийн бодит биелэлт	Оны эхний үлдэгдэл	Шинээр нэмэгдсэн	Хасагдсан	Бодитой биелүүлсэн	Үлдэгдэл	Дундаж хувь
06-р сар	309	256	31	225	309	42.1
	4857937.6	2979797.3	261014.3	1841029.0	5735691.6	

ДӨРӨВ. ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ-ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХҮРЭЭНД:

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний чиглэлээр:

Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-ын 6.2 дахь заалтын дагуу хяналт-шинжилгээ хийхэд

1. Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоол “Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-д Засгийн газрын 2021 оны 374 дүгээр тогтоолоор нэмэлт өөрчлөлт оруулсаны дагуу аймгийн Засаг даргын 2022 оны 300 дугаар захирамжаар батлуулан хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрөөс 2023 онд аймагт хяналтад өгсөн 21 заалтыг холбогдох хэлтэс, агентлагт өгч хэрэгжилтийг сар бүр тайлагнан ажиллаж байна. Үүнээс: 2 дугаар сард 68.57 хувьтай, 3 дугаар сард 70 хувьтай, 4 дүгээр сард 73.33 хувьтай, 5 дугаар сард 89.5 хувьтай хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийн ЗГХЭГ-т <http://new.unelgee.gov.mn/> цахим сангаар тайлагнаж ажиллалаа.

2. 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар “Түүхт ой – Бүтээн байгуулалтын жил”-тэй холбогдуулан сумдын Засаг даргын Тамгын газар болон төсөвт байгууллагуудад хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэр, бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх “Аймгийн Засаг даргын нэрэмжит 4 дэх удаагийн үзлэг”-ийг цахимаар зохион байгуулж ажиллалаа. Үүнтэй холбоотой хэлтэс, агентлаг, харьяа байгууллагын чиг үүрэгт хамааралтай “Аймгийн Засаг даргын нэрэмжит 4 дэх удаагийн үзлэг”-ийн удирдамжид тусгагдсан арга хэмжээний үнэлгээг авч “Аймгийн Засаг даргын нэрэмжит 4 дэх удаагийн үзлэг”-ийн сумдын үнэлгээг нэгтгээд байна.

Үүнээс "А" үнэлгээтэй 6 сум, "В" үнэлгээтэй 20 сум, "С" үнэлгээтэй 1 сум байгаа бөгөөд “Аймгийн Засаг даргын нэрэмжит 4 дэх удаагийн үзлэг”-ийн сумдын дундаж үнэлгээ 87.97 хувьтай буюу “Тодорхой үр дүнд хүрсэн” байна.

3. 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар 27 сумын дундаж үнэлгээ 81.48 хувьтай буюу “Тодорхой үр дүнд хүрсэн” байна: үүнээс “А” үнэлгээтэй 3 сум, “В” үнэлгээтэй 15 сум “С” үнэлгээтэй 9 сум үнэлэгдлээ.

4. 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар хэлтэс, агентлаг, харьяа байгууллагын дундаж үнэлгээ 86.47 хувьтай буюу “Тодорхой үр дүнд хүрсэн” байна. Үүнээс үүнээс “А” үнэлгээтэй 10 байгууллага, “В” үнэлгээтэй 18 байгууллага үнэлэгдлээ.

Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын чиглэлээр

2023 оны 06 дугаар сарын 26-ны байдлаар Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албаны 2023 оны төлөвлөгөөний дагуу сумдын Орон нутгийн хөгжлийн сан, Хоршоо хөгжүүлэх сан, Эргэлтийн эмийн сан, Баянцагаан сумын ЭМТ, Эрдэнэсант “АЗЗА” ТӨХК-ы 2022 оны үйл ажиллагаанд дотоод аудит, өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлэлт, түүний зарцуулалтад санхүүгийн хяналт шалгалт хийж 620,836.2 мянган төгрөгийн зөрчил илрүүлж 29,073.3 мянган төгрөгийн зөрчилд Улсын ахлах байцаагчийн акт, 591,762.9 мянган төгрөгийн зөрчилд Улсын байцаагчийн албан шаардлага өгч ажиллалаа.

Санхүүгийн хяналт, шалгалтын төлөвлөгөөний дагуу Төв аймгийн Шуудан үйлчилгээний газар, Монголын цахилгаан холбоо ХК, Мэдээлэл холбооны сүлжээ ТӨХК, Байгаль орчин аялал жуулчлалын газар, Статистикийн хэлтэс, Зуунмодны политехник коллеж, Мал эмнэлэгийн газар, Ойн ангиуд, Улсын бүртгэлийн хэлтэс, Эрүүл мэндийн газар, Баянцаган, Сэргэлэн, Эрдэнэсант, Өндөрширээт, Дэлгэрхаан сумдын төсөвт байгууллагуудад, Сангийн яамны нэгдсэн удирдамжийн дагуу Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтсийн 2021, 2022 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд санхүүгийн хяналт шалгалт хийж 643,729.9 мянган төгрөгийн зөрчил илрүүлж, 55,939.4 мянган төгрөгийн зөрчилд санхүүгийн хяналт шалгалтын Улсын ахлах байцаагчийн акт тогтоож, 587,790.5 мянган төгрөгийн зөрчилд Улсын байцаагчийн албан шаардлага өгч ажиллалаа.

Төв аймгийн Засаг дарга бөгөөд дотоод аудитын хорооны даргын батласан удирдамжийн дагуу Батсүмбэр, Борнуур, Баянчандмань сумдын төсөвт байгууллагуудын 2021-2022 оны үйл ажиллагааны баримтуудад санхүүгийн хяналт шалгалт хийгдэж байна.

Эхний 6 сарын байдлаар: Нийт илрүүлсэн зөрчил 1,264,566.1 мянган төгрөг Үүнээс:

- СХШУ-ын ахлах байцаагчийн акт 85,012.7 мянган төгрөг
- СХШУ-ын ахлах байцаагчийн албан шаардлага 1,179,553.4 мянган төгрөг

Өмнөх онуудын актын үлдэгдэл 190,473.4 мянган төгрөгийн актын үлдэгдлээс 37,417.6 мянган төгрөг барагдаж үлдэгдэл 153,055.8 мянган төгрөг байна.

ТАВ. САНХҮҮ, ТӨРИЙН САНГИЙН ХҮРЭЭНД:

Төсвийн орлогын талаар:

Орлогын төлөвлөгөө 2023 оны 05 дугаар сарын байдлаар орон нутаг 10,200,4 сая төгрөг төвлөрүүлэхээс 15,521,5 сая төгрөг төвлөрүүлж 152,2 хувьтай, 5,321,1 сая төгрөгөөр орлогын төлөвлөгөө давсан байна. Аймгийн төвлөрсөн төсвийн орлого 2,009,7 сая төгрөг төвлөрүүлэхээс 2,181,4 сая төгрөг төвлөрүүлж 108,5 хувьтай, 171,7 сая төгрөгөөр давж биелсэн. 3 шатны орлогын төлөвлөгөөний биелэлтийг нийт 6,074,7 сая төгрөгөөр давуулан биелүүлж, 142,2 хувьтай байна. 3-н шатны орлогын төлөвлөгөөг биелүүлсэн 10 сум байна. Үүнд: Архуст, Батсүмбэр, Баянцогт, Баянчандмань, Борнуур, Заамар, Сүмбэр, Угтаал, Цээл, Эрдэнэ, 2 шатны төлөвлөгөө биелүүлсэн Баян, Баяндэлгэр, Баянцагаан, Жаргалант, Лүн, Мөнгөнморьт, Эрдэнэсант, Зуунмод зэрэг 8 сум, 1 шатны төлөвлөгөө биелүүлсэн Алтанбулаг, Аргалант, Баянхангай, Бүрэн, Сэргэлэн зэрэг 5 сум байна. 3 шатны орлогын төлөвлөгөө тасалсан Баянжаргалан, Баян-Өнжүүл, Дэлгэрхаан, Өндөрширээт зэрэг 4 сум байна

Төсвийн зарлага, санхүүжилтийн талаар:

Аймгийн төсвөөс 2023 оны 05 дугаар сарын байдлаар нийт 25,385.2 сая төгрөгийн санхүүжилтийг аймгийн төсвийн байгууллага болон 27 суманд олгосон.

Зарлагыг салбараар авч үзвэл:

Боловсрол, шинжлэх ухааны байгууллага 5,953.9 сая төгрөг

Эрүүл мэндийн байгууллага 537,9 сая төгрөг

Нийтийн ерөнхий үйлчилгээ 12,986.2 сая төгрөг

Орон нутгийн төсвөөс санхүүждэг байгууллагууд 7,088.4 сая төгрөг, нийт 26,566.5 сая төгрөгийн зарлага гаргаад байна.

Өр, авлагын талаар:

2023 оны 05-р сарын байдлаар сумд, болон төсөвт байгууллагууд нийт 334,9 сая төгрөгийн авлага, 412,5 сая төгрөгийн өглөгтэй байна.

Нийт өглөгийн 280,3 сая төгрөг буюу 68,0 хувь нь түлш, халаалтын зардлын өглөг, 0.6 сая төгрөг буюу 0.1 хувь нь цалингийн өглөг, 57,6 сая төгрөг буюу 14.0 хувь нь гэрэл цахилгааны зардлын өглөг, 31,1 сая төгрөг буюу 7,5 хувь нь цэвэр, бохир усны зардлын өглөг, үлдсэн 42,8 сая төгрөг буюу 10,4 хувийг бусад өр эзэлж байна.

ЗУРГАА. ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО,ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ХҮРЭЭНД:

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2023 оны худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд нийт 22,546.4 сая төгрөгийн 78 төсөл, хөтөлбөр, арга хэмжээг тусган баталж үүнээс 17,103.7 сая төгрөгийн 62 төсөл, арга хэмжээнд худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулахаар төлөвлөсөн. Нэмэлтээр: Захиалагч аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот, байгуулалтын газрын шийдвэрээр Төв цэнгэлдэх хүрээлэнгийн гадна, дотор тойрог замыг асфальтаар хучих 320.0 сая төгрөгийн төсөвт ажлыг өөрчлөн Соёл амралтын хүрээлэнгийн гадна талын тойрог авто зам засварлах ажил 99,833,731 мянган төгрөг, Соёл амралтын хүрээлэнгийн дотор талын тойрог авто зам засварлах ажил 99,928,011 мянган төгрөгөөр хэрэгжүүлэхээр өөрчлөн тендерийн харьцуулалтын аргаар зарласан.

Мөн Зуунмод сумын 9, 10 дугаар байрны хүүхдийн тоглоомын талбайн тохижилтын ажил 99,431,161 мянган төгрөгөөр, Төв аймаг 100 жилд хэрэгжүүлэх Төв талбайн дэлгэц худалдан авах 70.0 сая төгрөг, Зуунмод сумын Зүүндэлгэр багийн морь барианы орчмын цахилгааны засварын ажил 80.0 сая төгрөгийг тусган 2023 онд хэрэгжүүлэхээр шийдвэрлэгдсэн. Дээрх нэмэлт хэрэгжүүлэх төсөл, хөтөлбөр, арга хэмжээг нэгтгэвэл 2023 онд дараах төсөл, хөтөлбөр, арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

д/д	Санхүүжилтийн эх үүсвэр	2023 оны нийт төсөл арга хэмжээ		ХАА-ны төрөл				2023 онд тендер зарлах										ТЕНДЕР ЗАРЛАХҮЙ																		
		Тоо	Мөнгөн дүн (мян.төг)	Ажил	Бариа	Зөвлөх	Хөтөлбөр, төсөл, арга зэмжээ	Тоо	Батлагдсан төсөвт өртөг (мян.төг)	2023 онд санхүүжүүлэх дүн (мян.төг)	ХАА-ны төрөл				ХАА-нд нөрдөх журал		Тоо	Батлагдсан төсөвт өртөг (мян.төг)	2023 онд санхүүжүүлэх дүн (мян.төг)	ХАА-ны төрөл				ХАА-нд нөрдөх журал												
											Ажил	Бариа	Зөвлөх	Хөтөлбөр, төсөл, арга зэмжээ	НТШ	ХА				ЕГ	Зөвлөх	Ажил	Бариа	Зөвлөх	Хөтөлбөр, төсөл, арга зэмжээ	ГШБ	ШХА	ШС								
1	УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГИЙН ЭХ ҮҮСВЭР	1	500,000,000	-	1	-	-	1	500,000,000	500,000,000	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	АЙМГИЙН ШИЛЖИХ ҮЛДЭГДЭЛИЙН ЭХ ҮҮСВЭР	4	4,615,000,000	1	2	-	1	2	665,000,000	665,000,000	-	2	-	-	1	-	1	-	2	3,950,000,000	950,000,000	1	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
3	АЙМГИЙН ЗАМЫН САНГИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭР	8	4,004,441,000	6	1	-	1	4	3,704,441,000	1,870,000,000	4	-	-	-	2	2	-	-	4	300,000,000	300,000,000	2	1	-	1	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
4	АЙМГИЙН ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭР	46	7,745,792,303	42	3	-	1	45	7,737,792,303	7,645,942,303	42	3	-	-	15	30	-	-	1	8,000,000	8,000,000	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	АЙМГИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТААР 2023 ОНЫ ТӨСВИЙН ЖИЛД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ	8	1,960,000,000	8	-	-	-	5	1,132,300,000	1,132,300,000	5	-	-	-	3	2	-	-	3	827,700,000	827,700,000	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ НӨХӨН СЭРГЭЭХ САН	13	700,000,000	2	4	3	4	7	343,000,000	343,000,000	1	4	2	-	-	5	-	2	6	357,000,000	357,000,000	1	-	1	4	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	АЙМГИЙН НЭГДСЭН ЭМНЭЛЭГ, 27 СУМЫН ЭМ, ЭМНЭЛГИЙН ХЭРЭГЛЭЛ ХУДАЛДАН АВАХ	1	3,500,367,603	-	1	-	-	1	3,500,367,603	3,500,367,603	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	ТӨВ АЙМАГ 100 ЖИЛД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ НЭМЭЛТ ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ	2	150,000,000	1	1	-	-	2	150,000,000	150,000,000	1	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ХУДАЛДАН АВАЛТЫН АЖЛЫН ДҮН		83	23,175,601,506	60	13	3	7	67	17,732,901,506	15,806,610,506	53	12	2	-	23	41	1	2	16	5,442,700,000	2,442,700,000	7	1	1	7	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд 2023 онд зарлахаар 17,732.9 сая төгрөгийн 67 төсөл, арга хэмжээг дараах байдлаар тендер шалгаруулалтыг нь зохион байгуулахаар шийдвэрлэсэн. Үүнд:

- Орон нутгийн өмчийн газарт тендер шалгаруулалт зарлах 12,866.6 сая төгрөгийн 32 төсөл, хөтөлбөр, арга хэмжээ;
- Сумдад эрх шилжүүлж, сумын ЗДТГазарт тендер шалгаруулалт зохион байгуулах 4,866.3 сая төгрөгийн 35 төсөл, арга хэмжээ.

Аймгийн Орон нутгийн өмчийн газарт зарлах тендер шалгаруулалтын явц:

2023 онд 12,866.6 сая төгрөгийн 32 төсөл, хөтөлбөр, арга хэмжээнд ОНӨГазраас тендер зарлахаас 06 дугаар сарын 26-ны өдрийн байдлаар 11,907.3 сая төгрөгийн 25 төсөл, хөтөлбөр, арга хэмжээнд үнэлгээний хороо байгуулагдаж тендерийн явц 82 хувьтай байна.

Сумдад эрх шилжүүлж, сумын ЗДТГазарт тендер шалгаруулалтын явц:

2023 онд 4,866.3 сая төгрөгийн 35 төсөл, хөтөлбөр, арга хэмжээнд сумдад тендер зарлахаас 06 дугаар сарын 26-ны өдрийн байдлаар 4,312.3 сая төгрөгийн 28 төсөл, хөтөлбөр, арга хэмжээнд үнэлгээний хороо байгуулагдаж тендерийн явц 80 хувьтай.

Аймгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2023 оны худалдан авах ажиллагааны тендер шалгаруулалтын явц 79 хувьтай хэрэгжиж байна.

БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ЧИГЛЭЛЭЭР:

- Хөвсгөл аймагт зохион байгуулагдсан “ Барилгын чанар, аюулгүй байдал-паспортжуулалт ” салбар зөвлөгөөнд хамрагдсан.
- Аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Аймгийн хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө, Сумын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө, Урианы жилийн ажлын төлөвлөгөө, Аймгийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө, Аймгийн нэгдсэн төлөвлөгөө, Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, Барилга хот байгуулалтын сайд, Барилгын хөгжлийн төвийн гэрээний хэрэгжилт хийсэн.
- Аймгийн 100 жилийн ажлын зохион байгуулалтын хүрээнд хийгдэх ажил, Байгууллагын чиг үүргийн хүрээнд санаачлан хэрэгжүүлж байгаа ажил, Улс, орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх ажлууд үе шаттай хийгдэж байна.

Барилга техникийн хяналтын чиглэлээр:

- Хөвсгөл аймагт зохион байгуулагдсан “ Барилгын чанар, аюулгүй байдал-паспортжуулалт ” салбар зөвлөгөөнд хамрагдсан.
- Аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Аймгийн хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө, Сумын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө, Урианы жилийн ажлын төлөвлөгөө, Аймгийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө, Аймгийн нэгдсэн төлөвлөгөө, Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, Барилга хот байгуулалтын сайд, Барилгын хөгжлийн төвийн гэрээний хэрэгжилт хийсэн.

Аймгийн 100 жилийн ажлын зохион байгуулалтын хүрээнд хийгдэх ажил, Байгууллагын чиг үүргийн хүрээнд санаачлан хэрэгжүүлж байгаа ажил, улс, орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх ажлууд үе шаттай хийгдэж байна.

Хөрөнгө оруулалт, барилга захиалагч, хяналтын чиглэлээр:

- Зуунмод сумын Одонт хөтөлд 2 талруугаа харсан шилэн нүүрний төмөр рамтай төмөр биетэй хар өнгийн 7 ширхэг сурталчилгааны самбаруудыг худалдан авах
- Зуунмод сумын дулаан, бохир, цэвэр ус, ариутгах татуургын худгийн тагийг шинэчлэх ажил
- Мөнх-Алдарын талбайн 3 байршилд цахилгааны кабель татах шит угсрах материал худалдан авах
- Зуунмод сумын Одонт хөтлийн зам талбайн засвар шинэчлэлтийн ажил
- 18-р байрны дээврийн хэсэгчилсэн засварын ажил
- Цэнгэлдэх хүрээлэнгийн явган зам, далангийн ажил
- Соёл амралтын хүрээлэнгийн төв асрын суудлын тоог нэмэгдүүлэх
- Одонт хөтлийн цэцэрлэгт хүрээлэнгийн самбарын хэвлэл, өндөрлөгт босоо бичиг хэвлүүлэх
- 9, 10-р байрны гадна гэрэлтүүлэг
- Одонт хөтөл төв сайхан нутаг бичиг
- Шүүхийн шинжилгээний хэлтсийн гадна ариутгах татуурга шугамын ажил
- Соёл амралтын хүрээлэн Стадианы баруун урд, зүүн урд талд хөрсний усны суваг хийх.
- 9-р байрны сагсны талбайн цутгалт
- 9-р байрны хашаа хайс леп
- 9-р байрны тоглоом, сагсны шит
- 2 талтай LITE BOX сурталчилгааны самбаруудыг зөөх суурилуулах өнгө сэргээх засварлах ажлуудын гэрээг байгуулан ажлуудыг эхлүүлсэн.
- Орон сууцны фасадны гэрэлтүүлгийг шинэчлэх, сайжруулах /16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 101, 1, 27, 40, 41, 42, 46, 47, 48, 25, 201, 400, 501, 502, 111/ хийгдэж байна.
- Соёл амралтын хүрээлэнд хуйлмал зүлгийг " Свебау " ХХК-тай хуйлмал зүлэг тарих ажлыг гүйцэтгэж байна.
- Зуунмод хотоос 16, 17-р байрны фасад засварлана. ГХБХБГ-с нийтийн орон сууцны фасад засварын зураг төсөл хийгдсэн. Гадна фасад хийгдэж байна.
- 16, 17-р байрны Нийтийн орон сууцны төв магистрал шугам сүлжээнүүдийг шинэчлэх "Түмэн наяд хайхан" ХХК 98.1 сая төгрөгөөр гэрээ байгуулан гүйцэтгэж байна. Ажлын явц 70%-тай байна.

Хот байгуулалтын чиглэлээр:

- Архитектур төлөвлөлтийн даалгавар боловсруулах баталгаажуулах ажлын хүрээнд нийт 2023 онд 49 архитектур төлөвлөлтийн даалгавар боловсруулан баталсан ба энэ сард 11 архитектур төлөвлөлтийн даалгавар олгосон.
- Зураг төсөл зөвшөөрөлцөх баталгаажуулах шатанд байршлийг ерөнхий төлөвлөгөөний хүрээнд батлах, орон нутгийн саналыг зурагт тусгах зэрэг ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. 2023 онд 92 зураг төсөл зөвшилцсөн. Энэ сард 20 зураг төсөл батлаад байна.

Барилга байгууламжийн эхлүүлэх, үргэлжлүүлэх зөвшөөрөл ашиглалтад оруулах үйл ажиллагааны чиглэлээр:

- Барилга эхлүүлэх зөвшөөрөл олгох ажлын хүрээнд нийт 2023 онд 42 зөвшөөрөл олгосноос энэ сард 14 зөвшөөрөл олгоод байна.
- Барилга ашиглалтад оруулах үйл ажиллагааны хүрээнд нийт 2023 онд 24 барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулсанаас энэ сард 4 барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулаад байна.

Барилга техникийн хяналтын чиглэлээр:

- Эрдэнэ сумын 15 ортой эрүүл мэндийн төвийн барилгад техникийн хяналтын чиглэлээр 2 удаа ажилласан.
- Аймгийн архелогийн музей, ногоон байгууламж, цэцэрлэгт хүрээлэн, Нэгдсэн эмнэлгийн техникийн хяналтын чиглэлээр 2 удаа техникийн хяналт хийсэн.

- Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2023 оны 05 дугаар сарын 23-ны өдрийн албан бичгийн дагуу Хөвсгөл аймагт зохион багуулагдсан “Барилгын чанар, аюулгүй байдал, паспортжуулалт” салбарын зөвлөгөөнд оролцсон.
- Төв аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын даргын баталсан 02-30-04/095-03 дугаар төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалт хийх удирдамжийн дагуу Төв аймгийн Борнуур сумын 4 дүгээр багийн нутаг дэвсгэрт ган туйвангийн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа явуулах “Лэл минерал” ХХК-ийн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаатай холбоотой техникийн бичиг баримт, үйлдвэрийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийж, Илэрсэн тухайн зөрчил, дутагдлыг арилгуулахаар улсын байцаагчийн хамтарсан 7 заалт бүхий 1 албан шаардлага боловсруулж, хүргүүлж ажилласан. Албан шаардлагын хугацаа болоогүй.
- Барилга хот байгуулалтын яамны Салбарын хяналтын газрын даргын баталсан 02-00/06 дугаартай удирдамжийн дагуу Дэлгэрхаан суманд ЗДТГ-ын барилгын угсралтын ажилд хяналт шалгалт хийж, ИТА-д мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч, ажлын тэмдэглэлд үүрэг даалгавар өгсөн.
- Төв аймаг байгуулагдсаны түүхт 100 жилийн ой угтан хийх шинэчлэлт, тохижилтын ажлын төлөвлөгөөний дагуу Одонт хөтлийн өндөрлөгийн засварын ажилд хяналт хийн ажиллаж байна.
- Зуунмод сумын иргэн Н.Эрдэнийн өргөдөлд тусгагдсан асуудлын хүрээнд хийгдэх засварын ажлын гүйцэтгэлд хяналт тавин ажиллаж байна.

Газар, геодези зураг зүйн хяналтын чиглэлээр:

- Салбарын хяналтын газрын даргын баталсан 02-00/12 дугаар төлөвлөгөөт, газрын даргын баталсан 02-30-04/96-01, 02-30-04/95-03 дугаар төлөвлөгөөт бус удирдамжийн хүрээнд Зуунмод, Борнуур сумын нутагт үйл ажиллагаа эрхлэгч иргэн Б.Мөнхзаяа, “Лэл минерал” ХХК-ийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийж илэрсэн зөрчлийг арилгуулахаар улсын байцаагчийн хамтарсан 8 заалт бүхий хугацаатай албан шаардлага хүргүүлж, биелэлтийг хангуулан ажиллаж байна. (Албан шаардлагын хариу ирүүлэх хугацаа болоогүй)
- Салбарын хяналтын газрын даргын баталсан 02-00/12 дугаар төлөвлөгөөт, газрын даргын баталсан 02-30-04/096-02 дугаар төлөвлөгөөт бус удирдамжийн хүрээнд Сэргэлэн, Баянжаргалан сумын Засаг дарга, Газрын даамал нарын 2018-2023 оны газар олголтын байдалд хяналт шалгалт хийгдэж байна.
- Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас ирүүлсэн 1 өргөдөл, 2 албан бичгийг хуулийн хугацаанд шийдвэрлэж, 1 өргөдлийн хугацаа болоогүй судалж байна.
- Төв аймаг дахь Цагдаагийн газраас 2023 оны 05 дугаар сарын 29-ний өдрийн 41/02²-2272 дугаар албан бичгээр харъяаллын дагуу шилжүүлж ирүүлсэн бүртгэлийн 3-1725, 2334000366 дугаар зөрчлийн хэрэгт зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагаа явуулж байна.

ГАЗРЫН ХАРИЛЦААНЫ ЧИГЛЭЛЭЭР:

Монгол улсын иргэнд газар өмчлүүлэх тухай хуулийн дагуу иргэнд 2023 онд өмчлүүлэх газрын хэмжээ, байршил зориулалтыг Засгийн газрын 2023 оны 03 дугаар сарын 22-ны өдрийн 105 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

2023 онд шинээр өмчлүүлэх 3987 иргэнд 728,32 га, эзэмшиж буй газрыг өмчлүүлэх 283 иргэнд 27,68 га, улсын чанартай авто зам дагуу өмчлүүлэх 858 иргэнд 67,15 га, гэр бүлийн хэрэгцээний зориулалтаар иргэнд үнээр нь өмчлүүлэх 137 иргэнд 1,54 га, нөхөн олговортойгоор эргүүлэн авах газар 1002 иргэнд 501 га газрыг төлөвлөснөөс шинээр өмчлүүлэх 260 иргэнд 68,16 га, эзэмшиж буй газрыг өмчлүүлэх 1 иргэнд 0,33 га, улсын чанартай авто зам дагуу өмчлүүлэх 89 иргэнд 10,13 га, нөхөн олговортойгоор эргүүлэн авах газар 356 иргэнд 251,74 га газрыг өмчлүүлсэн байна.

Аймгийн хэмжээнд 2023 оны өссөн дүнгээр 75290 иргэнд 13817,93 га газар өмчлүүлж газар өмчлөлийн явц 80,7 хувьтай байна.

Газар зохион байгуулалт, хот байгуулалтын цахим системд 26 сумын 2023 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд 11898 нэгж талбарын 199260,83 га талбай төлөвлөснөөс газар чөлөөлөх 5 нэгж талбарын 2,28 га, дуудлага худалдаагаар 196 нэгж талбарын 1062,18 га нийтийн эдэлбэр газрын төлөвлөлт 7 нэгж талбарын 33456,25 га, нөхөн сэргээх, хамгаалах 44 нэгж талбарын 143393,03 га, төсөл сонгон шалгаруулалт 49 нэгж талбарын 1084,13 га, газар

өмчлөл 5898 иргэнд 1262,45 га, гэр бүлийн хэрэгцээ, зуслан, төсөвт байгууллага, давуу эрхээр 5699 нэгж талбарын 19000,5 га газар төлөвлөснөөс энэ онд дуудлага худалдаагаар 38 нэгж талбарын 217,91 га, төсөл сонгон шалгаруулалтаар 22 нэгж талбарын 259,83 га, газар өмчлөл 706 иргэнд 251,74 га, гэр бүлийн хэрэгцээ, зуслан, төсөвт байгууллага, давуу эрхээр 946 нэгж талбарын 2154,1 га нийт 1712 нэгж талбарын 2883,58 га газрыг олгож, бүртгэсэн байна.

2023 оны Түүхт ой-Бүтээн байгуулалтын жил болгон зарлагдсан холбогдуулан зөвшөөрөлгүй, газар эзэмших эрхийн гэрчилгээгүй иргэн хуулийн этгээдийн 20 байршилд 120 амбаар, гарааш, чингэлэгийг 2023 оны 03-р сарын 21-ний өдрөөс албадан чөлөөлөх ажлыг эхлүүлсэн бөгөөд зөвшөөрөлгүй 16 гарааш, 1 чингэлэг, 40 амбаарыг чөлөөлөөд байна. 1-р багийн иргэн Ж.Доржготовын зөвшөөрөлгүй илүү барьсан 80 м², Зорголбогд ХХКомпани эзэмшиж байгаа газраас 800м² газрын хашаа татуулсан. Номт 1-р баг 9,10-р байрны урд хэсэгт байрлаж байсан 16 гараашийг буулгаж 810 м²,16,17-р байрны баруун талд 101-р байрны хойд хэсэгт 1500 м², 5-р баг стадионы баруун талын хашааны 1400м² газрыг чөлөөлөөд байна.

Зуунмод, Сэргэлэн сумын хилийн цэсэд өөрчлөлт оруулах санал уламжлах асуудлыг Аймгийн засаг даргын зөвлөл, ИТХурлын зөвлөлөөр хэлэлцүүлэн аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит 15 дугаар хуралдаанаар хэлэлцүүлсэн.

Засгийн газрын 2018 оны 273, 2021 оны 307 дугаар тогтоолоор тус тус улсын тусгай хэрэгцээнд авсан газрын хил заагт өөрчлөлт оруулах саналыг Аймгийн засаг даргын зөвлөл, ИТХурлын зөвлөлөөр хэлэлцүүлэн аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит 15 дугаар хуралдаанаар хэлэлцүүлсэн.

Геодези, зураг зүйн ажлын хүрээнд :

Төв аймаг цагдаагийн газраас ирүүлсэн 2-н албан бичгийн дагуу лавлагааг гарган хүргүүлсэн. Хөрөнгө оруулалт хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн хэлтсийн албан бичгээр ирсэн түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын зориулалтаар өргөдөл өгсөн 4 талбайд шүүлт хийж хариуг хүргүүлсэн.

Захиргааны хэргийн анхан шатны шүүхээс ирсэн 2 албан тоотын дагуу лавлагаа зураглалыг гаргаж хүргүүлсэн. Захиргааны хэргийн анхан шатны шүүхээс ирсэн захирамжын дагуу шинжээчээр томилогдон дүгнэлтийг гаргаж хүргүүлсэн.

Соёл амралтын хүрээлэн, Морь бариа, Өв соёлын өргөө, 100 жилийн хүрээнд хийгдэх тохижилтын ажлын хэмжилт зураглал улаан шугамыг газар дээр нь тавьж байна. 27 сумын 97 багийн нэрийг батлах, аймгийн нутаг дэвсгэрт хууль бусаар олгогдсон ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрөл цуцлуулах санал уламжлах тухай 2 асуудлыг Аймгийн засаг даргын зөвлөл, ИТХурлын зөвлөлөөр хэлэлцүүлэн аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит 15 дугаар хэлэлцүүлсэн.

Газрын төлбөрийн талаар:

2023 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу газар эзэмшүүлэх эрхийн дуудлага худалдааг Алтанбулаг сум 6 нэгж талбар, Лүн сум 3 нэгж нийт 9 нэгж талбарын дуудлага худалдааг газрын биржийн www.mle.mn сайтад баталгаажуулж, зарласан. Аргалант, Батсүмбэр, Борнуур, Мөнгөнморьт, Эрдэнэ сумдын 50 дуудлага худалдаа танхимаар болон цахимаар зохион байгуулагдсан байна.

2023.06.27-ны өдрийн байдлаар газрын төлбөрийн орлогоос 1,1 тэрбум төгрөг аймаг, сумдын төсөвт төвлөрөөд байна.

Газрын дутуу төлөлтөөс 282.6 сая төгрөг төвлөрсөн. Газрын дуудлага худалдааны орлогоос 1,65 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлээд байна.

Аймгийн 100 жилийн хүрээнд “Цэмцгэр хашаа” аян зарлаад 1, 6-р багийн нутагт 62 хашаа өнгө үзэмжээ сайжруулах шаардлагатай байгаагаас 55 хашаанд мэдэгдэл өгсөн байна.

Үүнээс 20 хашаа өнгө үзэмжээ сайжруулаад байна.

Засгийн газрын 2018 оны 182 дугаар тогтоолын “Хөдөө аж ахуйн газар”-ын суурь үнэлгээг 27 сумдаас ирүүлсэн саналыг нэгтгэн Газар зохион байгуулалт, геодези зураг зүйн газарт хүргүүлсэн.

Суурь судалгаа газрын мониторингийн чиглэлээр:

Газрын төлөв байдал чанарын захиалгат хянан баталгааны дүгнэлтийг Газрын мониторингийн цахим системээр хүлээн авч баталгаажуулан ажиллаж байна. 2023.06.25-ны өдрийн байдлаар 306 мэдэгдэх хуудас хэвлэж өгснөөс 135 захиалгат хянан баталгааны тайланг цахимаар ирүүлээд байна.

Захиалгат хянан баталгааны үр дүнгээр илэрсэн хөрсний бохирдол, доройтолд өртсөн газруудад мэрэгжил арга зүйн зөвлөгөө агч ажиллаж байна.

Аймгийн нутаг дэвсгэрт газрын төлөв байдал чанарын захиалгат хянан баталгаа хийж байгаа тусгай зөвшөөрөлтэй мэргэжлийн байгууллагуудад заавар зөвлөгөөг өгч шаардлага хангаагүй 25 тайланг буцаан засвар хийлгэн цахим системээр баталгаажуулан ажиллаж байна.

Хот тосгон бусад суурины газрын мониторингийн цэгт газрын төлөв байдал чанарын улсын хянан баталгааны ажлыг зохион байгуулах ажлын хүрээнд Зуунмод суманд өмнө судалгаа хийгдсэн мониторингийн цэгийн судалгааг гарган, шинээр судалгаа хийх шаардлагатай мониторингийн 10 цэгийн байршлыг тодорхойлон ГЗБГЗЗГ-т санал хүргүүлсэн.

Газрын кадастрын ажлын чиглэлээр:

Аймаг, Нийслэлийн Захиргаа, Иргэний хэргийн анх шатны шүүх, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газраас ирүүлсэн албан бичгийн дагуу 13-н лавлагаа гаргаж хүргүүлсэн.

Нөхөн бүртгүүлэлт 2023 онд хагас жилийн байдлаар 2472 нэгж талбарын нөхөн бүрдүүлж аймгийн хэмжээнд нийт 14316 нэгж талбарыг нөхөн бүрдүүлсэн байна.

Улсын бүртгэлийн газраас ирүүлсэн кадастрын зураг байхгүй 13 сумын нийт 149 байршлын кадастрын зураг гаргуулах хүсэлт ирүүлснээс хаягаар нь тулгаж Газрын кадастрын мэдээллийн системд бүртгэлтэй 77 нэгж талбарын кадастрын зургийг хүргүүлсэн.

45 иргэн, хуулийн этгээд Газрын кадастрын мэдээллийн сангаар үйлчилсэн

25-н топологи алдааг засварлан ажилласан байна.

ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР:

Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоол, аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2020 оны 06 сарын 26-ны өдрийн 52 дугаар тогтоол, аймгийн Засаг даргын 07 сарын 20-ны өдрийн А/396 дугаар захирамжаар хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох санал, холбогдох баримт бичиг, өмч хамгаалах байнгын зөвлөлийн дүгнэлт хурлын тэмдэглэлийг тус тус судлан үзэж өссөн дүнгээр эхний улиралын байдлаар нийт 2 байгууллагын 250.0 сая төгрөгийн хөрөнгийн үнэ болон хугацааг шинэчлэн тогтоосон.

Монгол Улсын Ерөнхий сайдын 2023 оны 93 дугаар захирамжаар “Төрийн өмчит компанийн засаглалыг сайжруулах, үр ашиггүй зардлыг бууруулах хүрээнд Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд (охин, хараат компани, сан үйлдвэрийн газар)-ийн тоо, дүнг нэгтгэн танилцуулах ажлын хэсэг байгуулагдсан. Үүнд: Аймгийн Засаг дарга нар ажлын хэсэгт орсон. Энэ хүрээнд ТӨБЗГ-ын 2023 оны 05 сарын 30 ны өдрийн А-1/1035 тоот албан бичгийн дагуу мэдээллийг хавсралтын дагуу санхүүгийн аудитлагдсан тайлан болон 15 нэр төрлөөр тайланг гаргаж хугацаанд хүргүүлсэн.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоол, аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/300 дугаар захирамжийн дагуу Хяналт–шинжилгээ, үнэлгээний мэдээллийн цахим санд 6 төрлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийн тайланг, 3 баримт бичгийн хэрэгжилтийг цаасан сууриар гарган хугацаанд хүргүүлэн ажилласан.

Төв бүсийн аймгуудын Орон нутгийн өмчийн газар болон Нийслэлийн Өмчийн харилцааны газар, ТӨБЗГ, Төрийн худалдан авах ажиллагааны газрын албан хаагчдад онол арга зүйн мэдлэг олгох сургалт, туршлага солилцох уулзалтад Хөвсгөл аймагт 06 сарын 12-15-ны өдрүүдэд хамрагдсан.

Аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2019 оны 05 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Түрээсийн орон сууцны сан бүрдүүлж, зорилтот бүлгийн иргэдийг түрээсийн орон сууцанд хамруулах журам”-ын дагуу түрээсийн гэрээний хугацаа дууссан иргэдтэй уулзаж, шаардлага тависнаар 2 түрээслэгч орон сууцны төлбөр болох нийт 68.529.890 төгрөгийг аймгийн Өмч хувьчлалын орлогын дансанд төвлөрүүлсэн.

Аймгийн “Түрээсийн орон сууцны сан бүрдүүлж, зорилтот бүлгийн иргэдийг түрээсийн орон сууцанд хамруулах журам”-ын хүрээнд 2018 онд түрээсийн 12 өрх, 2019 онд 13, 2021 онд 1 өрх, нийт 26 өрхийг түрээсийн орон сууцанд хамруулснаар сарын график хугацааны төлөлтөд хяналт тавьж ажилласнаар 2023 оны 03 сарын 23 ны байдлаар нийт 38.000,000 төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэн ажиллаа.

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХҮНС, ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР:

Мал аж ахуйн хүрээнд: Мал төллөлт, төл бойжилт, том малын зүй бус хорогдлын мэдээг долоо хоног бүрийн Лхагва гарагт сумдаас авч нэгтгэн ХХААХҮЯ-ны МААБХЗГ-ын мэргэжилтэнд хүргүүлэн ажиллаж байна. 06 сарын 27-ны өдрийн байдлаар оны эхний 2372086

толгой эх мал төллөхөөс нийт төллөх хээлтэгчийн 78.0 хувь буюу 1849612 толгой мал төллөж, 1708916 төл бойжиж, төл бойжилт 92.4 хувьтай байна. Том малын зүй бус хорогдлоор нийт мал сүргийн 1.7 хувь буюу 88962 толгой мал хорогдоод байна. Үүнд: адуу 4011, үхэр 6301, хонь 42659, ямаа 35989, тэмээ 2 толгой тус тус хорогдсон. Баянхангай, Сэргэлэн сумдад малчдын зөвлөгөөн зохион байгуулагдсан. Аймгийн засаг даргын А/385 тоот ажлын хэсэг байгуулах тухай захирамжаар улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Жаргалант, Баянцагаан, Бүрэн, Дэлгэрхаан, Эрдэнэсант сумдад шинээр гаргасан инженерийн хийцтэй худаг, уст цэгийг хүлээн авч сумын удирдлагуудад хүлээлгэн өгч ажиллалаа. Малын генетик нөөцийг хадгалах, хамгаалах, малын ашиг шимийн түвшинг тогтоох чиглэлээр гаргадаг үржлийн ажлын хагас жилийн тайлан, мэдээг хүснэгтэн болон бичмэл тайлан сумдаас авч нэгтгэн ХХААХҮЯ-ны МААБХЗГ-ын мэргэжилтэнд хүргүүлсэн. Орон нутгийн хөгжлийг дэмжих "Шинэ хөдөө" төсөл – ийн хүрээнд багц-2 сүү хадгалах, хөргөх танк нийлүүлэх ажлын худалдан авах ажиллагаанд шалгарсан "Нүүдэлчин агро ферм"ХХК-тай гэрээг байгуулсан.

Мал эмнэлгийн үйлчилгээний хүрээнд: Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд 1023.0 мян.тол мал, амьтан хамруулахаас 430.6 мян.тол мал хамруулж 68 хувьтай, эм биобэдмэлийн татан авалт 100 хувьтай байна.

Шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтын вакциныг 27 сумын 89 МЭҮН-д олгож 334.6 мян.тол үхэр, гахайг хамруулан 94.5 хувьтай гүйцэтгэлээ. Бог малын мялзан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтад 14 сумын ямаа, 2023 оны төл мал, 13 сумын зөвхөн 2023 оны төл мал нийт 2383.8 мян.тол малыг хамруулахаас өнөөдрийн байдлаар 78 хувьтай явагдаж байна. Бог малын мялзан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний урьдчилгаа болох 298.8 сая төгрөг, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний урьдчилгаа болох 73.0 сая төгрөгийг МЭҮН-д олголоо.

Шимэгчтэх өвчнөөс эмчлэн сэргийлэх арга хэмжээний угаалга, туулга, боловсруулалт, гуурын боловсруулалтад давхардсан тоогоор 8488,2 мян.тол мал хамрагдахаас 3582.0 мян.тол мал хамруулж 42.2 хувьтай явагдаж байна.

Баянцагаан сумын Хөндлөн, Эрчүүд, Бор өндөр гэх газарт оношлогдсон хонины цэцэг өвчний голомтууд тайван байдалд шилжсэн.

Борнуур сумын Нарт 4 дүгээр багийн нутаг болох Ар гууль гэх газарт зусаж буй малчин И.Бямбажаргалын сууриас 2023.06.20-нд дуудлага ирсний дагуу үзлэг хийн дээж авч 2023 оны 06 дугаар сарын 27-ны өдрийн УМЭАЦТЛ-ийн 23-4195 дугаартай шинжилгээний дүнгийн хонины цэцэг өвчин оношлогдон хорио цээрийн дэглэм тогтоож, сэжигтэй бүсийн 16 өрхөд ажлын хэсэг томилон үзлэг, тандалтын асуумжийн судалгааг авч ажиллаж байна.

Гоц халдварт өвчний нөхцөл байдал нь өнөөдрийн байдлаар Баянжаргалан, Заамар сумдад бог малын мялзан өвчний 2 голомт, Баянжаргалан суманд хонины цэцэг өвчний 1 голомт тус тус хязгаарлалтын дэглэмтэй, Баянжаргалан сумын хонины цэцэг өвчний 5 голомт, Баянцогт сумын хонины цэцэг өвчний 1 голомт, Борнуур сумын хонины цэцэг өвчний 1 голомт тус тус хорио цээрийн дэглэм хэрэгжиж байна. Борнуур сумын голомтын өвчлөл зогсоогүй, бусад голомтод өвчлөл нэмж бүртгэгдээгүй.

Газар тариалангийн хүрээнд: Хаврын тариалантын ажлыг эрчимжүүлэх технологийн зөрчилгүй хэвийн явуулахад анхаарч 11 сумын 400 орчим тариаланч 16 ААН-д зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлсэн. Энэ жил нийт 136.4 мян.га-д тариалж, 355.3 мянган тн ургац хураан авахаар төлөвлөсөн. Үүнд: Үр тариа 78.6 мянган га-аас 110.6 мянган тн, Улаанбуудай 71.6 мянган га-аас 100.9 мянган тн, Төмс 12.5 мянган га-аас 150.0 мянган тн, Хүнсний ногоо 2.0 мянган га-аас 25.5 мянган тн, Тэжээлийн ургамал 24.0 мянган га-аас 60.0 мянган тн тус тус төлөвлөсөн. Өнөөдрийн байдлаар: Үр тариа **57014** га, Улаанбуудай **50352** га, төмс **11188** га, хүнсний ногоо **2166** га, таримал тэжээл **9020** га, тосны ургамал **25623** га-д тус тус тариалаад байна. Аймгийн хэмжээгээр **105011** га-д тариалалт хийгдэж явц 77.1 хувьтай байна.

Газар тариалангийн үйлдвэрлэлийг дэмжих зээлийг **ХААН банк** 162 иргэн ААН-ээс 17 тэрбум төгрөгийн зээлийн хүсэлт авснаас 8 тэрбум төгрөгийн зээлийг шийдвэрлэж олгосон. Бусад нь судлагдаж байна. ХААДС-аас таримал тэжээлийн үрийн дэмжлэгээр олгож буй 130тн овъёос, 720тн улаан буудай, 1850кг царгасны үрийг 8 сумын 49 тариалан эрхлэгчид олгуулахаар захиалга, хувиарыг хргүүлэн олгуулж байна.

ХХААХҮЯ-с 478 987 275 төгрөгний 13 төрлийн хүнсний ногооны үрийг хүлээн авч 27 суманд нийт 170 га талбайд тариалах 21 тн үрийг олгосон. Энэ жилийн тариалалтад нийт 9075 тн улаанбуудайны үр шаардлагатай байгаагаас 2022 оны ургацаас 5900 тн үр нөөцөлсөн. Дутагдах үрийг ХААДСангаас нийлүүлэн ажиллаж байна. Одоогийн байдлаар Хөдөө аж ахуйг дэмжих сангаас 30 хувийн урьдчилгаатай зээлээр 66 аж ахуйн нэгж, иргэн, 3100 тн үр татан

авсан байна. Таримал тэжээлийн үрийг Милл хаус, Алейнка, Од групп, Пример агро ХХКомпаниуд нийлүүлж байна.

Үйлдвэрлэл, худалдаа үйлчилгээний хүрээнд: Жижиг дунд үйлдвэрийг дэмжих сангаас 5 аж ахуйн нэгжид 808.6 сая төгрөг, Аймгийн хөгжлийн сангаас 12 аж ахуйн нэгж, жижиг дунд үйлдвэр эрхлэгчдэд 525.0 сая төгрөг нийт 17 иргэн аж ахуйн нэгжид 1336.5 сая төгрөгийн зээл олголоо. ХХААХҮЯам, Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг ЖДҮГазар, Хөгжлийн шийдэл ТББ BEST сургалтын төвтэй хамтран зохион байгуулсан “5Х” сургалт 13 хоршоо хамрагдаж төгслөө.

ЗУРГАА. СТАНДАРТ ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ЧИГЛЭЛЭЭР:

Стандарт хэмжил зүй, хэмжих хэрэгсэл баталгаажуулалтын хүрээнд: Угтаалцайдам, Баянцогт сумын 12 худалдаа, 3 нийтийн хоолны үйлчилгээнд тохирлын үнэлгээнд хамруулж Аргалант, Баян, Баянцогт, Баянчандмань, Баян-өнжүүл, Баянжаргалан, Борнуур, Жаргалант, Заамар, Лүн, Мөнгөнморьт, Угтаалцайдам, Сүмбэр, Сэргэлэн, Зуунмод, Эрдэнэ, Эрдэнэсант сумын худалдаа үйлчилгээ, нийтийн хоол, гатахуун түгээх газар, эрүүл мэндийн газрын хэмжлийн 3 төрлөөр 208 ширхэг хэмжих хэрэгсэл шалгаж баталгаажууллаа.

Итгэмжлэгдсэн лабораторийн хүрээнд: Мах, махан бүтээгдэхүүн, сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, чихэр, жимсний чанамал, талх, нарийн боов, гүний ус, хөрс, сав баглаа боодлын нийт 76 сорьц хүлээн авч 373 үзүүлэлтээр сорилыг гүйцэтгэн үр дүнг баталгаажуулж, улаан буудайн 2 сорьц 8 үзүүлэлтээр лаборатори хоорондын шинжилгээг хийж хянаж, баталгаажууллаа.

ДОЛОО. БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЧИГЛЭЛЭЭР

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2023 оны 02, аймгийн Засаг даргын 01 дугаар албан даалгаварын хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд бүх нийтийн цэвэрлэгээг зохион байгуулж, байгаль орчин аялал жуулчлалын яаманд хэрэгжилтийг хүргүүлэн ажиллаа.

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын баталсан удирдамжийн дагуу Эрдэнэ, Баян, Сэргэлэн, Баянцагаан, Баян-өнжүүл, Баянчандмань, Жаргалант, Заамар сумдад уул уурхайн үйлдвэрлэл эрхлэгч аж ахуйн нэгж байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт, шинжилгээний ажлыг орчны хяналт шинжилгээний газартай хамтран зохион байгууллаа.

2023 оны 06 дугаар сарын 19-ний өдөр монгол тарвага сэргээн нутагшуулах ажлын хэсгийн хамт тарвага нутагшуулах газрын байршлыг сонгох ажил хийгдлээ. Тухайлбал: Баян-өнжүүл сумын Цээл 2-р багийн нутаг Баянгийн уул Сөдөтийн ам, Бүрд 3-р багийн нутаг Халзангийн гол, Өндөрширээт сумын Хайрхан 2-р багийн нутаг Сантын ар гэх газруудад байршуулахаар тогтлоо. Монгол тарвага сэргээн нутагшуулах газрын байршлыг сонгохдоо урьд нь тарвага нутаглаж байсан боловч тоо толгой эрс цөөрсөн, устаж алга болсон зэрэг нөхцөлийг судлан тогтоож, сэргээн нутагшууллаа.

Рашаан төст булгуудын усанд мэргэжлийн байгууллагаар судалгаа хийлгэх ажлын хүрээнд Эрдэнэсант, Баянцагаан, Дэлгэрхаан, Баян-Өнжүүл сумдад рашааны дээж цуглуулах ажлыг 6 сарын 27-ноос 30-ны хооронд гүйцэтгэж байна.

Баян, Баянцагаан, Архуст, Баянжаргалан сумдын төвийн ундны усны худагт зөөлрүүлэх, цэнгэгжүүлэх төхөөрөмжийг 2023 оны 6 сарын 26, 27-ний өдрүүдэд Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газраас байгуулагдсан ажлын хэсэг хүлээн авч сумдын засаг даргын тамгын газар хүлээлгэн өгсөн.

Засгийн газрын 2023 оны хяналт шалгалтын төлөвлөгөө, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны салбарын хяналтын газрын даргын баталсан 01/14 дугаартай удирдамж, Төв аймгийн Засаг даргын 2023 оны 03 дугаар сарын 28-ний өдрийн А/208 дугаартай захирамжийн хүрээнд Төв аймгийн Эрдэнэ, Баян, Баянцагаан, Сэргэлэн, Баянчандмань, Жаргалант сумын нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч 12 аж ахуйн нэгж байгууллагад хяналт шалгалт хийсэн. Хяналт шалгалтын явцад авсан арга хэмжээ, өгсөн зөвлөгөө

Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээгүй, тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөгүй Петрокоал ХХК-д улсын байцаагчийн 2023 оны 06 дугаар сарын 21-ний өдрийн 31/01-01/073-08 дугаартай актаар үйл ажиллагааг нь түр зогсоож Зөрчлийн тухай хуулийн 7.1 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт зааснаар 3000 нэгжийн шийтгэл оногдуулан зөрчлийн үр дагаврыг арилгуулахаар эрх бүхий албан тушаалтны даалгаврыг хүргүүлсэн.

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөгүй, байгаль орчны аудит хийлгээгүй, ус ашиглуулах дүгнэлт гаргуулж, зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулаагүй, ахуйн болон

аюултай хог хаягдлаа эрх байгууллагад хүлээлгэн өгдөггүй, хог хаягдлын гэрээ байгуулах, хяналт тавих, аюултай хог хаягдал, гадаад дотоод орчны цэвэрлэгээ хариуцсан нэгж ажилтангүй, аюултай хог хаягдлын үүссэн болон хуримтлагдсан хэмжээг нэр төрөл бүрээр нь бүртгээгүй, стандартын шаардлага хангасан нийтийн бие засах газаргүй, бохир усыг стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэдэггүй, төвлөрсөн ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлдэггүй 11 аж ахуйн нэгж байгууллагад 67 заалттай улсын байцаагчийн хугацаатай албан шаардлагыг тус бүр хүргүүлэн, Зөрчлийн хэрэг нээж 5 сая төгрөгийн торгууль, 1181610 төгрөгийн нөхөн төлбөр оногдуулж барагдуулж ажилласанажилласан.

ДОЛОО. НИЙГМИЙН БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД:

НИЙГМИЙН БОДЛОГЫН ХЭЛТСИЙН ХҮРЭЭНД:

Нийгмийн бодлогын хэлтсээс 2023 эхний хагас жилийн байдлаар 5 бодлогын бичиг баримтын тайланг нэгтгэн, хугацаанд нь хяналт үнэлгээний цахим мэдээллийн сан (www.tov.unelgee.gov.mn)-аар тайлагнаж ажиллалаа.

Эрүүл мэндийн сайд, Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд, Соёлын сайд, ХНХ-ын сайд, МУ-ын сайд, Олимп, Нийтийн Биеийн Тамир, Үндэсний хорооны дарга, аймгийн Засаг дарга нарын 2023 онд хамтран ажиллах гэрээний хэрэгжилтийн хагас жилийн тайланг нэгтгэн холбогдох яамдуудад хүргүүлсэн.

Аймгийн ЗДТГ-ын Нийгмийн бодлогын хэлтсийн даргаар ахлуулсан Орон нутгийн өмчит Нэгдсэн эмнэлгийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлд ажиллах олон нийтийн төлөөллийг сонгон шалгаруулах хорооны анхдугаар хуралдааныг зохион байгуулж, хууль журмын дагуу ирүүлсэн материалуудыг хэлэлцэж шийдвэрлэлээ. Зуунмод сумын Баруун-Зуунмод ӨЭМТ-ийн үйл ажиллагаанд хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийж, гүйцэтгэлийн гэрээний хэрэгжилтийг хагас жилийн байдлаар дүгнэлээ. Хэрэгжилт 81.55%

Сургалтын байгууллагуудын 2022-2023 оны хичээлийн жилийн тайлан, байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний эхний хагас жилийн тайлан, үр дүн, анхаарах асуудлыг хэлэлцэж, цаашдын үйл ажиллагааны чиглэлийг тодорхойлох, төлөвлөх, сайжруулахад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор тайлант хэлэлцүүлгийг танхим болон цахимаар зохион байгуулж, 29 ЕБС, 37 СӨБ, 2 политехник коллеж, 2 МСҮТ хамрагдлаа.

ЕБС-ийн ЭЕШ-ын явцын үнэлгээ хийж, бэлтгэл ажлыг эрчимжүүлэн, багш сурагчдыг урамшуулан дэмжих зорилгоор УИХ-ын гишүүн Ж.Батжаргалын нэрэмжит “Амжилтын хөтөч” болзолт уралдааныг аймгийн ЗДТГ-тай хамтран зохион байгуулж шагналт байр эзэлсэн багш, сурагчдыг урамшуулсан.

Элсэлтийн ерөнхий шалгалтыг зохион байгуулах тухай зөвлөмж, чиглэлийг БШУГ, ЕБС-иудад хүргүүлж Хүмүүн цогцолбор ахлах сургуулийн хичээлийн “Б” байранд аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/394 дүгээр захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн, 36 хянагч, 8 зохион байгуулагч багшийн дэмжлэгтэйгээр 6 дугаар сарын 15-18-ны өдрүүдэд амжилттай зохион байгууллаа.

Аймаг байгуулагдсаны түүхт 100 жилийн ойн хүрээнд “Ахмадын спортын наадам”-ыг “Эрүүл монгол хүн” үндэсний хөдөлгөөн, “Эерэг хандлага-Эрүүл нийгэм” уриатай зохион байгуулж, нийт 27 сумын 420 гаруй ахмад тамирчид софт волейбол, ширээний теннис, дартс, граунд гольф, нийтийн цэнгээнт бүжгийн төрлүүдээр өрсөлдөж, аваргуудаа тодрууллаа.

Аймгийн Засаг даргын орлогч бөгөөд “Урлаг, соёлын салбар” хорооны дарга Г.Сурмаа, аймгийн ЗДТГ-ын НБХ-ийн дарга Д.Мөнхцэцэг, Монгол туургатан театрын захирал нар оролцон баяр наадмын урлаг, соёлын арга хэмжээг хамтран зохион байгуулах ерөнхий найруулагч, зураач, бүжиг дэглээч, уран сайхны удирдаач нартай ажил гүйцэтгэлийн гэрээ байгуулж баяр наадмын бэлтгэл зохион байгуулалтыг ханган ажиллаж байна.

Мөн Монголын орчин үеийн утга зохиолыг үндэслэгч, Соён гэгээрүүлэгч, Их зохиолч Дашдоржийн Нацагдоржийн нэрэмжит “Миний Нутаг” яруу найргийн наадмыг Соёл, урлагийн газар, Нийтийн номын сан, Музей, Монгол туургатан театр хамтран зохион байгууллаа.

“Төв сайхан нутгийн шүтээн хайрхан”-ууд уран бүтээлийн төслийг 2022-2023 онд “Эх нутгийн иргэд” ТББ, “Дүнжингаравын зураач уран бүтээлчид” ТББ-аас санаачлан аймгийн ИТХ, ЗДТГ хамтран хэрэгжүүлж 2023 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдөр Занабазарын нэрэмжит Дүрслэх урлагийн музейд нээлтээ хийж, 07 дугаар сарын 01-08ны өдрүүдэд тус музейд, 07 дугаар сарын 26-28 нд аймгийн Монгол туургатан театрт тус тус үзэсгэлэнгээ зохион байгуулна. Тус Үзэсгэлэнд Төв аймгаас төрөн гарсан нэрт зураач уран бүтээлчид аймгийн 27 сумын шүтээн хайрханы уулсыг зурж дүрслэх урлагт мөнхжүүлж оролцож байна.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ХҮРЭЭНД:

Аймгийн хэмжээнд 2023 оны 05 дугаар сарын байдлаар 380 эх төрж өнгөрсөн оны мөн үеэс 62 тохиолдлоор өссөн, 383 нярай төрсөн. Жирэмсний хяналтад нийт 644 эх, үүнээс 494 жирэмсэн эхийг шинээр хяналтад авч, эхний 3 сартай хяналтад 92.31% хамрагдсан. Нийт үзлэг 151833, үүнээс урьдчилан сэргийлэх үзлэг 44716, амбулаторийн үзлэг 89310, идэвхтэй хяналтаар 10744 хүнд үзлэг хийсэн. Түргэн тусламжийн дуудлагаар 6190 хүнд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн. Эмнэлэгт 7304 хүн эмчлэгдэн нийт 53504 ор хоног ашигласан. Дундаж ор хоног 7.3 байна. Аймгийн хэмжээнд нийт 206 нас баралт бүртгэгдсэн, эмнэлгийн нас баралт 20.39%, хорт хавдрын нас баралт 53 тохиолдол буюу 25.73%, гадны шалтгаант нас баралт 35 буюу 16.99%-ийг эзэлж байна.

“Тогтмол хугацаанд цус, сийвэнгээ өгч, амьдрал бэлэглээ” уриан дор цусны донорын дэлхийн өдрийг тэмдэглэн, тогтмол хугацаанд цусаа бэлэглэгч 100 донорт хүндэтгэл үзүүлээ. Аймагт авлагагүйгээр 100 удаа цусаа бэлэглэж 300 хүний амь насыг аварсан “Мөнгөн донор”-1, 70 удаа цусаа бэлэглэж 210 хүний амь насыг аварсан “Хүрэл донор”-2, “Хүндэт донор”-5 шинээр мэндэллээ.

Эрүүл мэндийн чиглэлээр мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох комисс хуралдан шинээр 2 эмийн сан, 1 шүдний эмнэлэгт зөвшөөрөл олгосон.

АНЭ-ийн амбулатори тасгийн А, Б блокын дээврийн засвар, АНЭ-т нэн шаардлагатай бүрэн тоноглогдсон автомашин, шаардлагатай 6 төрлийн тоног төхөөрөмж, сумын ЭМТөвүүдэд Нярайн биллиметр аппарат, Нярайн шарлагын аппарат зэрэг 7 төрлийн багаж тоног төхөөрөмжийг улсын төсвөөс шийдвэрлүүлэхээр 2024 оны хөрөнгө оруулалтын программд оруулсан.

Халдварын хяналт, сэргийлэлт:

Ковид-19 цар тахлын эерэг тохиолдлын line лист, орны мэдээ, нөхцөл байдлын мэдээг өдөр бүр нэгтгэн аймгийн удирдлагуудад, ХӨСҮТ, ЭМЯ-д хүргэн ажиллаж байна. 06 дугаар сард 7 эерэг тохиолдол илэрч, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн. Ойрын хавьтал 25 бүртгэгдсэн байна. Эрүүл мэндийн салбарт гарсан хог хаягдлын мэдээг сар бүр нэгтгэж ХӨСҮТ-д хүргүүлэн ажиллаж байна. Салхин цэцэг, энтеровирус, гар хөл амны өвчин зэрэг халдварт өвчний сэжигтэй 40 тохиолдол бүртгэгдэн, хяналт, эмчилгээнд хамруулсан.

Батсүмбэр суманд бүртгэгдсэн менингококкын халдварын сэжигтэй тохиолдлын ойрын хавьтлыг судлан, хариу арга хэмжээ авч, зөвлөгөө мэдээлэл өгч, илтгэх хуудсыг ХӨСҮТ-ийн Томуугийн үндэсний нэгж руу илгээсэн.

Зуунмод сумын 6 багийн иргэдэд Сүрьеэгийн идэвхтэй илрүүлэг үзлэгийг Эрүүл сүрьеэгүй ирээдүйн төлөө ТББ, ЭМГ, Нэгдсэн эмнэлэг, өрхийн Эрүүл мэндийн төв хамтран зохион байгуулж, 1000 гаруй иргэдийг хамруулан, сүрьеэгийн сэжигтэй 4 тохиолдол илрүүлэн, хяналтад авлаа.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн ивээл дор “Эрүүл Монгол хүн” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Зуунмод суманд нээлтийн үйл ажиллагаа зохион байгуулж, халдварт болон халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрүүл зөв хооллолт, гэр зөвлөмж, амны хөндийн эрүүл ахуй, архи тамхины хэрэглээг бууруулах, эрүүл мэндэд учруулах хор нөлөөг таниулан сурталчлах мэдээлэл сургалт сурталчилгаанд 500 гаруй иргэдийг хамруулан, хүчин төрөгчийн коктейлээр 350 хүүхдэд үйлчиллээ.

Өсвөр үеийнхэний гэр бүл төлөвлөлтийн талаарх мэдлэг тодорхойлох, түүнд тохирсон нөлөөллийн арга хэмжээг авах зорилгоор БШУГ-тай хамтран ЕБС-ийн 10-12 ангийн сурагчдаас НҮЭМ, ГБТ-ийн чиглэлээр судалгаа авлаа. Судалгаанд аймгийн хэмжээний 21 сургуулийн 828 сурагч /эр 285, эм 534/ хамрагдлаа. Судалгаанд оролцсон сурагчдын 67,1% нь 25-аас дээш насанд, 31,6% нь 22-25 настайдаа хүүхэдтэй болохоор төлөвлөсөн, 24,2% нь хүүхэдтэй үерхдэг, 49,8% нь эцэг эх, асран хамгаалагчтайгаа нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн талаар ярилцдаггүй зэрэг үр дүнгүүд гарч, дүгнэлт хийж байна.

Эрүүл мэндийн чиглэлээр 8 удаагийн чадавхжуулах сургалт зохион байгуулж, 349 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрууллаа. Улсын хэмжээнд болон орон нутагт зохион байгуулагдсан 7 удаагийн сургалтад 8 эмч, мэргэжилтэн оролцлоо.

БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ САЛБАРЫН ХҮРЭЭНД:

2023 оны элсэлтийн ерөнхий шалгалтыг Хүмүүн цогцолбор ахлах сургуулийн хичээлийн “Б” байранд аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/394 дүгээр захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн, 36 хянагч, 8 зохион байгуулагч багшийн дэмжлэгтэйгээр 06 дугаар

сарын 15-18-ны өдрүүдэд амжилттай зохион байгууллаа. Аймгийн хэмжээнд шалгалтын байранд 741 шалгуулагч шалгуулахаас энэ оны 611 сурагч, өмнөх оны 130 төгсөгч 10 хичээлээр шалгалтад орж шалгалтын ирц-88.3% тай байлаа.

АЛБАН БУС НАСАН ТУРШИЙН БОЛОВСРОЛЫН ХҮРЭЭНД:

Баяндэлгэр, Эрдэнэ сумын 2023-2024 оны хичээлийн жилд ажиллах албан бус боловсролын сургалтын танхимын тоног төхөөрөмжийн хангалт, үйл ажиллагаатай танилцан, заавар зөвлөмж өгч ажилласан.

Аймгийн АБНТБТ-ийн удирдлага, багш ажилтнууд Нийслэлийн Багануур дүүргийн Насан туршийн боловсролын төвийн үйл ажиллагаатай танилцан туршлага судаллаа.

Улсын хэмжээнд зохион байгуулагдсан Насан туршийн суралцахуй "2022-2023 оны хичээлийн жилийн тайлан" цахим уулзалтад оролцож, Насан туршийн суралцахуйн 2022-2023 оны хичээлийн жилийн зорилго, зорилт, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хагас жилийн тайланг сонсож, цаашид хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа, хичээлийн жилийн зорилго, зорилтын төсөлд санал солилцлоо. Аймаг байгуулагдсаны түүхт 100 жилийн хүрээнд байгууллагынхаа гадна тохижилтын засварын ажлыг зохион байгуулж, цэцгийн мандал шинээр хийлээ.

СОЁЛ, УРЛАГИЙН САЛБАРЫН ХҮРЭЭНД:

Ардын уран зохиолч, СГЗ Шагдарын Дулмаагийн маркийн нээлтийн арга хэмжээг 06 дугаар сарын 02-ны өдөр зохион байгуулагдаж нээлтэд ЗДТГ-ын НБХ-ийн дарга, аймгийн Соёл урлагийн газрын дарга оролцлоо.

"Соёлын сэргэлт-2023" аяны хүрээнд Чингис хаан Үндэсний музейтэй хамтран Төв аймгийн Жаргалант, Батсүмбэр суманд үйл ажиллагааг амжилттай зохион байгууллаа.

Монгол туургатан театр:

Олон улсын хүүхдийн эрхийн өдрийг тохиолдуулан байгууллагынхаа ажилтан албан хаагчдынхаа хүүхэд багачуудад Лев. Устиновын зохиол "МОДОН ЗАМ" хүүхдийн жүжиг тоглогдож, гарын бэлэг гардууллаа.

"Үндэсний ялагч 2023" Улсын 7 дугаар уралдаанд Хөдөлмөрийн Баатар, Төрийн Шагналт, АУЗ Б.Лхагвасүрэнгийн "ХООСОН ЗҮҮД" ганц хүний жүжгээр жүжигчин СТА Б.Сүхбаатар оролцож Дэд байрын шагнал хүртлээ.

Монгол туургатан театраас соён гэгээрлийн чиглэлээр 5 арга хэмжээ зохион байгуулж 1200 үзэгч үүнээс 360 хүүхдэд үйлчилсэн байна.

Монгол Туургатан Театрын нийт 35 алба хаагч 5 жилийн тэтгэмжид хамрагдаж, 163,2 сая төгрөгийн тэтгэмж олгогдлоо.

Нийтийн номын сан:

Аймаг байгуулагдсаны түүхт 100 жилийн ойг угтан "Бүтээлээр мөнхөрсөн Төв аймагчууд" сэдэвт номын үзэсгэлэнг гаргаж, нийт 440 гаруй хүүхэд багачууд, иргэд уншигч үйлчлүүлэгчид үзэж сонирхлоо.

Япон улсын Тоттори мужийн номын сан болон Д.Нацагдоржийн нэрэмжит аймгийн Нийтийн номын сангийн хооронд хамтран ажиллах гэрээний дагуу Тоттори мужийн номын санд 20 ном илгээсэн.

Аймгийн Нийтийн номын сан нь 06 дугаар сард танхимаар 342 байнгын уншигч, 5386 ирэгсэд, 13331 ном олгож уншуулан үйлчиллээ. Үүнээс: 128 эрэгтэй, 214 эмэгтэй уншигч байна. Нийтийн номын сангийн 3 алба хаагчийг 5 жилийн тэтгэмжид хамруулж, 12.7 сая төгрөг олголоо.

Музей:

Төв аймаг байгуулагдсаны түүхт 100 жилийн ойг тохиолдуулан Баян-Өнжүүл сумын уугуул, Монгол Улсын Эрчим хүчний тэргүүний ажилтан, Биеийн тамир спортын тэргүүний ажилтан, Соёлын тэргүүний ажилтан, "Хэвлэл мэдээллийн тэргүүний ажилтан" шог зураач Л.Өлзийбатын "ЦАГААН ХЭРЭЭ" үзэсгэлэнгийн нээлтийг 2023 оны 06 дугаар сарын 22-ны өдөр аймгийн Музейд дэлгэлээ.

Төв аймаг байгуулагдсаны 100 жилийн ойг угтан байгууллагын орчны тохижилтыг сайжруулах ажлын хүрээнд музейн үүдний талбайн цутгалт, хашаа хайс будах, цэцгийн мандал хийж цэцэг тарих зэрэг ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ. Музейн нийт 7 алба хаагчийг 5 жилийн тэтгэмжид хамруулж, 31,082 сая төгрөг олголоо.

Сумдын Соёлын төв:

Архуст, Баян, Баянхангай зэрэг 10 сумын Соёлын төвүүд нь 57 төрлийн арга хэмээг зохион байгуулж нийт 5381 иргэн үйлчилүүллээ. Аймгийн хэмжээнд 27 сумын Соёлын төвүүдийн 97 албан хаагчийг 5 жилийн тэтгэмжид хамруулж, 452,1 сая төгрөг олгосон.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч У.Хүрэлсүхийн ивээл дор явагдаж буй “Монголын баялаг-330” багийн хамт олонтой хамтран сумдын нутаг дэвсгэр дэх түүх соёлын үл хөдлөх дурсгал, соёлын биет бус өвийн өвлөн уламжлагч нарыг сурталчилах зорилгоор кино зураг авалтыг амжилттай зохион байгуулан, Монголын үндэсний телевиз болон бусад телевизээр нэвтрүүлэг цацагдаж эхэлсэн.

Баяндэлгэр сумын түүхт 100 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэх ажлын хүрээнд “Учиртай гурван толгой дуурь”-ийн олны хэсэг, мөн шинээр “Шувуун саарал” бүжгийн дэглэлт, Үндэсний цөөхүүл хөгжим, морин хуур, найрал дуучдын бэлтгэл зэрэгт нийт давхардсан тоогоор 60 гаруй хүүхэд, уран бүтээлчдийг хамруулан ажиллаж байна.

Сумын соёлын төв байгууллагын гадна өнгө үзэмж сэргээх, бусад засвар үйлчилгээнд 4,1 сая төгрөг зарцууллаа.

ГЭР БҮЛ ХҮҮХЭД ЗАЛУУЧУУДЫН ХӨГЖЛИЙН ХҮРЭЭНД:

Нэг.Хүүхдийн хөгжил, хамгааллын чиглэлээр:

Олон улсын хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдрийг “Нэгдүгээрт хүүхэд” уриан дор тэмдэглэн, 8 төрлийн тэмцээн уралдааныг мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулж, 443 хүүхэд, оролцож, 6 төрлийн үзвэр үйлчилгээ, чөлөөт арга хэмжээнд давхардсан тоогоор 4200 гаруй хүүхэд залуучууд хамрагдлаа.

Аймгийн Цагдаагийн газар, ГБХЗХГ хамтран ЕБС, СӨБ-ын сурагчдын амралт эхэлсэнтэй холбогдуулан эцэг, эх, асран хамгаалагч нарын хүүхдэд тавих хараа хяналтын сайжруулж, хүүхдийг болзошгүй эрсдэлд өртөж хохирохоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор “Эрсдэлгүй амралт” тусгай арга хэмжээг 27 сумын хэмжээнд зохион байгуулж, үеэр усны аюул, зам тээврийн осол гэмтэл, хурдан морь уралдаанч хүүхдийн аюулгүй байдлыг хангах, орчны эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр 5 төрлийн постер мэдээлэл, 1 контентыг олон нийтэд түгээж, ЕБС, ПКоллежийн 500 гаруй суралцагсдад сургалт зохион байгуулж, мэдлэг хандлагыг дээшлүүлсэн.

Дундговь аймгийн “Бүрдийн уянга” зусланд зохион байгуулагдаж буй “Тэгш оролцоо-2023” говийн бүсийн аймгуудын Хүүхдийн чуулганд аймгийн Хүүхдийн нэгдсэн зөвлөлийн гишүүд, 24 сумын 86 хүүхэд, салааны удирдагч багш нар нийт 103 хүний бүрэлдэхүүнтэй оролцсон.

Аймгийн Гэр бүл, хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газрын “Хүүхдийн тусламжийн-108” дугаарын утсанд ирсэн нийт 13 дуудлага мэдээллийг хяналтад авч, 46%-ийг шийдвэрлэсэн. Үүнээс бие махбодын хүчирхийлэл-7, үл хайхрах хүчирхийлэл-1, сэтгэл санааны хүчирхийлэл-2, бусад-3 дуудлага байна.

Хоёр.Гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын чиглэлээр:

“БИ ГЭР БҮЛДЭЭ ҮҮНИЙГ ХҮСДЭГ” сэдвийн хүрээнд ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын дунд 2 насны ангиллаар гар зургийн уралдаан зарлаж, 50 бүтээлээс 11 хүүхдийн бүтээлийг шалгаруулан, Хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдрийн арга хэмжээний хүрээнд шагнал гардууллаа.

Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Азийн хөгжлийн банк хамтран хэрэгжүүлж буй “Хүүхэд, эмэгтэйчүүдийн эсрэг гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх” төслийн хүрээнд Гүүд Нэйборс ОУТББ-ын Монгол дахь Төлөөлөгчийн газрын дэмжлэгтэйгээр ГБХЗХГ-ын дэргэдэх “Зөвлөгөө өгөх төв” сэтгэл зүйн оношилгоо, зөвлөгөөний багц болон үйлчлүүлэгчид зориулсан 3 насны 3 багц хэрэглэгдэхүүнээр хангагдлаа. Зөвлөгөө өгөх төвөөр ганцаарчилсан зөвлөгөө, ярилцлага 37 хүнд өгч бүлгийн зөвлөгөө- 2 удаа зохион байгууллаа.

Төв аймаг дахь Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар, ГБХЗХГ хамтран 2023 онд "Зан үйлээ засах" сургалт зохион байгуулах гэрээ байгуулж, сургалтын төлөвлөгөө баталсан. Төлөвлөгөөний хүрээнд “Гэр бүлийн хүчирхийллийн онцлог, түүнээс урьдчилан сэргийлэх нь” сэдэвт сургалт албадлагын арга хэмжээ авагдсан 7 иргэнд зохион байгуулсан.

Долоо хоног бүрийн Баасан гарагийн 17:00 цагт “ГЭР БҮЛИЙН БОЛОВСРОЛ ОЛГОХ ЦАГ” цахим мэдээллээр “Охиндоо зааж өгөх амьдралын ухаанаас”, “Шалгалтын өмнө өөрийн сэтгэл зүйгээ бэлтгэх, шалгалтын үед анхааралтай ажиллахад туслах зөвлөмж”, “Хүүхдэд эергээр нөлөөлдөг 9 минут” зэрэг 3 сэдвээр иргэдэд мэдээлэл хүргэлээ

Гурав.Залуучуудын хөгжлийн чиглэлээр:

Дугуйтай багш Р.Цэрэнтэй хамтран Зуунмод, Сэргэлэн зэрэг 8 сумын өсвөр үе, залуучуудын дунд “Өөрчлөлтийн менежмент, хувь хүний хөгжлийн менежмент, нийгмийн хөгжил дэвшил” сэдэвт лекцийг үнэ төлбөргүй зохион байгуулж, 358 хүнийг хамруулсан.

Аймгийн Цагдаагийн газрын дэргэдэх Залуучуудын хөгжлийн салбар зөвлөл, ГБХЗХГ-Залуучууд хөгжлийн төв хамтран “Хамтдаа урагшилъя” уриан дор Төв [аймгийн Залуучуудын хөгжлийн зөвлөлүүдийн](#) дундах шилжин явах цомын төлөөх Гар бөмбөгийн тэмцээнийг амжилттай зохион байгуулж, сум, байгууллагын дэргэдэх 12 залуучуудын хөгжлийн зөвлөлийн 90 гаруй тамирчид оролцож шилдгүүдээ шалгаруулсан. Шилжин явах цомын эзнээр Архуст сумын Залуучуудын хөгжлийн зөвлөл шалгарлаа.

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХҮРЭЭНД:

ЭМДЕГ-тай гэрээ бүхий Төв аймгийн 75 Эрүүл мэндийн байгууллагуудаас ирүүлсэн 3,4 тэрбум төгрөгний 217,7 мянга гаруй гүйцэтгэлд хяналт хийж, 753 гүйцэтгэлийн 219 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлэн, зөвлөмж хүргүүлсэн.

Аймгийн Прокурор, Цагдаагийн газарт 28 иргэний ЭМД-ын сангаас хөнгөлөлттэй авсан тусламж үйлчилгээний судалгааг нэгтгэн хүргүүлсэн.

Эрүүл мэндийн даатгалын Ерөнхий газраас “Зүүн хүрээ дээд” сургуультай хамтран зохион байгуулж буй Монгол бичгийн сургалтад цахимаар хэлтсийн хамт олон хамрагдаж, мэдлэг чадвараа дээшлүүлж байна.

ЭМДЕГ-тай гэрээт аймгийн хэмжээний 45 эмийн сангаас гэрээний үүргээ биелүүлээгүй 4 эмийн сангийн үйл ажиллагаанд хяналт хийж, 21 эмийн сангийн судалгааг нэгтгэн ЭМДЕГ-т хүргүүлсэн.

ЭМДЕГ-аас зохион байгуулсан “Алхангаа сурталчилая” аяны хүрээнд өглөөний алхалт хийж, 50 гаруй иргэнд эрүүл мэндийн даатгалын ач холбогдлыг сурталчилан, мэдээлэл, зөвлөгөө өгч, гарын авлага тараалаа.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХҮРЭЭНД:

Хяналт шалгалтын чиглэлээр:

Хяналт шалгалт, дотоод аудитын тасаг нь аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдээс ирүүлсэн 7 өргөдөл, гомдол, 16 албан бичгийг хүлээн авч хуулийн хугацаанд бүрэн шийдвэрлэлээ.

УИХ-ын 2023 оны 06 дугаар сарын 16-ны өдрийн нэгдсэн чуулганаар баталсан Нийгмийн даатгалын сангийн 2023 оны төсвийн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай, ЗГ-ын 2023 оны “Итгэлцүүр шинэчлэн батлах, тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай, Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай” тогтоолуудын дагуу Төв аймгийн нийт 14722 өндөр насны тэтгэвэр, 1863 тахир дутуугийн тэтгэвэр авагч, 623 тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийг хүн нэг бүрээр бодох, сонгосон цалинг сар бүрээр шинэчлэн тогтоосон итгэлцүүрээр тэтгэвэрийг шинэчлэн тогтоох ажлыг хийж дуусган тогтоолтын хуудсыг хэвлэн тэтгэврийн хувийн хэрэгт баяжилт хийлээ.

Жаргалант, Баяндэлгэр, Лүн, Эрдэнэ, Баянцогт, Аргалант зэрэг сумдын 3220 тэтгэврийн хувийн хэрэгт хяналт шалгалт хийж, тооллого хийлээ.

Дотоодын хяналт, шалгалтын 2023 оны төлөвлөгөөний дагуу Малчин даатгуулагчид тэтгэвэр, тогтооход баримтлах журам, орон тооны бус зөвлөлийн дүрмийн хэрэгжилтэд хяналт шалгалт хийж, шалгалтаар 2022 онд орон тооны бус зөвлөлийн хурлаар орсон нийт 66 иргэний материалд хяналт шалгалтыг хийлээ.

Эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах комиссын чиглэлээр:

Нийгмийн даатгалын хэлтсийн дэргэдэх ЭХМК 3 удаа хуралдаж, нийт 145 иргэний асуудлыг хэлэлцсэнээс шинээр 15 иргэний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг тогтоож, 122 иргэний хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг сунгаж, 13 иргэний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын актыг цуцаллаа. Буцаасан иргэн 1, хувь хэмжээ нэмсэн 9, хувь хэмжээ бууруулсан 3 иргэн байна.

Эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах комиссын нүүдлийн хурлыг Төв аймгийн Эрдэнэ суманд бүсчлэн зохион байгуулж Мөнгөнморьт, Архуст, Баяндэлгэр, Эрдэнэ, Баянжаргалан, Баян зэрэг 6 сумын 55 хүн оролцлоо. Үүнээс 45 иргэний хөдөлмөрийн чадварыг сунгаж, 1 иргэнийг хувь нэмэгдүүлэн, 4 иргэний хөдөлмөрийн чадварыг хувь бууруулах шийдвэрийг гаргалаа. Дахин шинжилгээ хийлгэхээр 2 иргэнийг буцааж, 2 иргэний хөдөлмөрийн чадварын актыг цуцалж, нэг иргэний сунгалтыг хугацаагүйгээр сунгалаа.

Нийгмийн даатгалын сангийн чиглэлээр:

Жирэмсэн амаржсаны тэтгэмж 87 даатгуулагчид 186.9 сая, хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны тэтгэмж 71 даатгуулагчид 14.5 сая, ажилгүйдлийн тэтгэмж 96 даатгуулагчид 72.9 сая төгрөг, оршуулгын тэтгэмжинд 15 иргэнд 30,0 сая төгрөг тус тус олголоо.

Хаан банк болон Төрийн банкаар дамжуулан 17208 тэтгэвэр авагчдад 9,6 тэрбум төгрөгийн тэтгэврийг аймгийн хэмжээнд олгон ажилласан.

Өр авлага барагдуулалтын талаар:

Хуримтлагдсан өрийг барагдуулах ажлын хүрээнд 44 ажил олгогчийн 485 сая төгрөгийн өрийг барагдуулахаар албан шаардлага хүргүүлж, 142 сая төгрөгийн шимтгэлийн өртэй 2 ажил олгогчийн банкин дахь дансны зарлагын гүйлгээг хааж, 14 ажил олгогчийн 419,3 сая төгрөгийн өрийг барагдуулахаар харилцан гэрээ байгууллаа.

ХӨДӨЛМӨР ХАЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХҮРЭЭНД:

Нийгмийн халамжийн чиглэлээр:

2023 оны 06 дугаар сарын байдлаар нийгмийн халамжийн тэтгэвэр 1888 иргэнд 3104,5 сая төгрөг, нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж 1191 иргэнд 625,4 сая төгрөг, онцгой тохиолдлын мөнгөн тэтгэмж 16 иргэнд 19,2 сая төгрөг, амьжиргааг дэмжих мөнгөн тусламж 1204 иргэнд 496,4 сая төгрөг, алдарт эхийн одонтой 9959 иргэнд 1274,1 сая төгрөг, ахмад настны хөнгөлөлт тусламжид 3883 ахмад настанд 274,5 сая төгрөг, Насны хишиг 5963 иргэнд 963,7 сая төгрөг, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөнгөлөлт тусламжид 735 иргэнд 81,2 сая төгрөг, хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээ 2337 иргэнд 145,6 сая төгрөг, жирэмсэн 990 эхэд 138,2 сая төгрөгийн тэтгэмж, 0-3 хүртэлх насны хүүхдээ асарсны тэтгэмж 4222 иргэнд 1054,0 сая төгрөг, 3 ба түүнээс дээш хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцэгт олгох тэтгэмж 311 иргэнд 333,3 сая төгрөг, ихэр хүүхдийн тэтгэмж 12 иргэнд 24 сая төгрөг, Хүүхдийн мөнгөн тэтгэмжид 32947 хүүхдэд 1922,2 сая төгрөг тус тус олгосон.

Шинээр төрсөн 68 хүүхдийн мэдээллийг и-халамж системээр бүртгэж, Хүүхдийн мөнгөн тэтгэмжтэй холбоотой журам, чиглэлийн талаар 60 гаруй иргэнд мэдээлэл өглөө.

Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай 431 өрхийн 1136 иргэн 1201 хүүхдэд 145,6 сая төгрөгийн 10-н нэр төрлийн хүнсний бүтээгдэхүүн олгож хүнс тэжээлийн дутагдлаас урьдчилан сэргийллээ.

Орлогыг орлуулан тооцох аргаар өрхийн амьжиргааны түвшинг тодорхойлох судалгааг шинэчилсэн аргачлалаар мэдээлэл цуглуулах ажлыг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулж 27 сумын 597 өрхийг хамрууллаа.

Нийгмийн хөгжлийн чиглэлээр: Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн хамгааллын салбар комисс нь 06 дугаар сард 6 хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээл болон байнгын асаргааг сунгаж, 5 хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээл болон байнгын асаргааг тогтоолоо. Нийт 11 хүүхдийн асуудлыг хэлэлцэж, ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгт хамрагддаггүй 1 хүүхдийг хувилбарт сургалт, цэцэрлэгт хамруулах талаар холбогдох байгууллагуудад чиглэл өглөө.

“Тэмүүлэл” ТББ-тай хамтран “21 аймаг 21 тэргэнцэр” аяныг зохион байгуулан, хөгжлийн бэрхшээлтэй 25 иргэн оролцож, тэргэнцэр шаардлагатай хөгжлийн бэрхшээлтэй 1 иргэнд тэргэнцэр гардуулан өглөө.

Хөдөлмөр эрхлэлтийн чиглэлээр:

Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих арга хэмжээнүүдийн хүрээнд 6 дугаар сарын байдлаар 24 сумын 89 төсөлд 640,0 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэгийг олголоо.

Нийтийг хамарсан ажлын хүрээнд 9 сумын 112 иргэн түр ажлын байранд ажиллаж ХЭДСангаас 40,3 сая төгрөг, Мод тарих үйл ажиллагааны хүрээнд 6 суманд 26,8га талбайд 8480 ш мод бутыг тариалж түр ажлын байраар 58 иргэнийг хангаж ХЭДСангаас 20,8 сая төгрөгийн санхүүжилтийг тус тус олголоо.

Тайлант хугацаанд 130 иргэний 41761.6 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэгийн эргэн төлөлт ХЭДСанд төвлөрч, өссөн дүнгээр 358 иргэний 337394.6 мянган төгрөг төвлөрүүллээ.

Хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллийн Ejob программд 6-р сарын байдлаар 42 ажил олгогч, 152 иргэн ажил хайгчаар бүртгэгдлээ.

Нийт 18 ажил олгогчийн 51 сул чөлөөтэй ажлын байрны захиалгыг хүлээн авч 36 /нийт 190/ иргэнийг байнгын ажлын байранд зуучиллаа.

Шинээр бий болсон 136 ажлын байрыг бүртгэн баталгаажуулснаас түр шинэ ажлын байр 61, улирлын ажлын байр 19, байнгын шинэ ажлын байр 86 бүртгэгдлээ. /нийт ШАБ 386 үүнээс: байнгын шинэ ажлын байр - 238, улирлын шинэ ажлын байр -24, түр шинэ ажлын байр - 124/ бий болсон байна.

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн чиглэлээр

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн хэрэгжилтийн улсын үзлэгийг Зуунмод Политехник коллеж, Баянчандмань Политехник коллеж, Эрдэнэ, Заамар сумын МСҮТөвд зохион байгуулж ажиллалаа. Улсын үзлэгийн хяналт шалгалтаар ажлын байрны эрсдэлийн үнэлгээ хийлгээгүй, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний төсвийг баталж, шийдвэрлүүлээгүй, сургалтын хэрэгцээг тодорхойлж, сургалт зохион байгуулах төлөвлөгөө, хөтөлбөр боловсруулдаггүй, үр дүнг тооцдоггүй, үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого, осолд дөхсөн тохиолдлыг судлах комисс байхгүй зэрэг нийтлэг зөрчлүүд илэрснийг арилгуулахаар хугацаатай албан шаардлага хүргүүлээ.

БИЕИЙН ТАМИР СПОРТЫН ХҮРЭЭНД:

Аймаг байгуулагдсаны түүхт 100 жилийн ойг тохиолдуулан Эрийн 3 наадмын 1 төрөл болох үндэсний Сурын харвааг хөгжүүлэх, өсвөрийн залуу харваачдыг бэлтгэх зорилгоор Мөнгөнморьт сумын "МӨНГӨН ХАВЧААХАЙ" үндэсний сурын холбоонд 4 ширхэг сургалтын иж бүрэн нум, сум, эрхийвч, хасаа гардууллаа. Түүхт 100 жилийн ойг угтан байгууллагын гадна өнгө үзэмжийг сайжруулах, засвар үйлчилгээ хийх, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх ажлыг албан хаагчдын хүчээр хийж гүйцэтгэсэн.

Хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдөр байгууллагын албан хаагчдын 30 хүүхдийг хүлээн авч хүндэтгэл үзүүлэн гарын бэлэг өгөх үйл ажиллагаанд 1.4 сая төгрөг зарцууллаа

Олон улсын хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдрийн хүрээнд 2 насны ангиллаар хүүхдүүдийн дунд 3х3 сагсан бөмбөгийн тэмцээн, хөл бөмбөгийн жонглёрын тэмцээн, гир өргөх тэмцээнүүдийг зохион байгуулж 220 хүүхэд хамруулсан.

Зүүн, баруун бүсээс шалгарсан шилдэг 8 багийн шигшээ тоглолт зохион байгуулагдан эрэгтэй 8, эмэгтэй 4 багийн 116 тамирчин оролцсон

Олон улсын дугуйн өдрийн хүрээнд Монголын дугуйн холбоотой хамтран зохион байгуулсан Дугуйн аялалд 120 тамирчин оролцлоо.

2023 оны "Мини волейболын аймгийн аварга" шалгаруулах тэмцээн Эрдэнэ суманд зохион байгуулж 10 сумын 13 сургуулийн 10-12, 13-14 насны ангилалд охидын 50, хөвгүүдийн 47 багийн 485 тамирчин оролцлоо.

1991, 1997 онд аймагт 10-р анги төгссөн төгсөгчдийн дунд зохион байгуулагдсан спортын наадамд нийт 47 багийн 500 гаруй тамирчид оролцлоо.

"Зуунмод марафон-2023" бүх нийтийн марофон гүйлтийг Зуунмод сумын ЗДТГ-тай хамтран нээлттэй хэлбэрээр зохион байгуулж 6 насны ангилалд 110 хүнийг хамрууллаа.

Үндэсний сурын аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээн зохион байгуулж 6 сумын 36 харваач цэц мэргэнээ сорин өрсөлдлөө.

Нийт 8 удаагийн спортын арга хэмжээнд 156 баг, 1580 гаруй тамирчин оролцсон байна.

06 дугаар сарын 10-18-ны хооронд Киргиз улсын Бишкек хотод зохион байгуулагдсан чөлөөт бөхийн U23 насны ангилалын Ази тивийн аварга шалгаруулах тэмцээнээс Н.Батбилгүүн алтан медаль хүртлээ. 48 байгууллагын 700 гаруй тамирчид оролцсон Бага насны хүүхдийн таеквондогийн Улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд манай өсвөрийн шигшээ багийн тамирчид амжилттай оролцож 2 алт, 2 мөнгө, 3 хүрэл медаль хүртэж багийн дүнгээр 2-р байр эзэлсэн.

Монголын хүүхдийн спортын VII их наадам буюу "Монголын хүүхдийн олимп"-д 21 аймаг 9 дүүргээс шалгарсан 5000 гаруй тамирчид спортын 23 төрлөөр 10 хоногийн турш Баянхонгор аймагт өрсөлдсөн. Энэ удаагийн наадамд Төв аймгийн 15 багш дасгалжуулагч, 103 тамирчин спортын 15 төрлөөр /50 эргэтэй, 53 эмэгтэй/, оролцож 6 алт, 18 мөнгө, 13 хүрэл нийт 37 медалийг хүртэж багийн нийлбэр дүнгээр 8-р байрыг эзэлсэн амжилттай оролцлоо. Цаг гаргъя" аяны туг дэвтэр сумдад аялан нийтийг хамарсан биеийн тамирын 82 удаагийн арга хэмжээнд 5966 иргэнийг хамруулсан. Улс, бүс, тив дэлхийн уралдаан тэмцээнээс 9 алт, 20 мөнгө, 16 хүрэл медаль хүртлээ.

НАЙМ. ЦЭРГИЙН ШТАБЫН ХҮРЭЭНД

Цэргийн штабын 2023 оны сургалтын нэгдсэн төлөвлөгөөний дагуу цэргийн албыг биеэр дүйцүүлэн хаах иргэдийн цэргийн анхан шатны сургалтыг 2023 оны 6-р сарын 08 -наас 10 хоногийн хугацаатай Батлан хамгаалахын сайдын баталсан Цэргийн дүйцүүлэх албаны сургалтын хөтөлбөрийн дагуу хээрийн байрлалд байрлуулан, 9 сумын 60 иргэнийг хамруулав.

Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжийн сургуулийн бэлтгэл ажлыг хангуулах, томилгоот бүрэлдэхүүний тодотгол хийх тэдний мэдлэг ур чадварыг дээшлүүлэх онол

дадлагын сургуулийг Эрдэнэ суманд 2023 оны 05 сарын 23,24 ний өдөр, Сэргэлэн суманд 25,26 ны өдөр, 06 сарын 05,06 өдрүүдэд Зуунмод суманд зохион байгуулсан.

Дайчилгааны тухай хууль, орон нутгийн хамгаалалтын тухай хуулийг орон нутагт хэрэгжүүлэх, Дайчилгаатай хээрийн сургууль оролцох бүрэлдэхүүний тодотгол хийх тэдний мэдлэг ур чадварыг дээшлүүлэх зорилгоор 06 сарын 19-ний өдрөөс Аргалант, Батсүмбэр, Баянхангай, Баянцогт, Борнуур, Баянчандмань, Лүн сумдад тус тус сургалт зохион байгуулсан.

ТӨВ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР